Jaargang 108. Dingsdag, 18 September 1849. No. 75.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

NOTIFICATIE.

De GEDEPUTEERDE STATEN van de Provincie *Groningen* brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat, ingevolge Besluit van Z. Maj. den Koning, van den 8sten Junij 1849, no. 7, op elk der nieuw aangelegde KUNSTWEGEN van *ONDERDENDAM naar WARFFUM*, van *MIDDELSTUM naar USQUERT*, van *USQUERT naar UITHUIZEN* en van de *ULRUMMERTIL naar de ZOUTKAMP*, een **TOL** is geplaatst, zijnde bij dat Besluit tevens het TARIEF der te ontvangen TOLGELDEN vastgesteld;

Voorts, dat op Maandag, den vierentwintigsten dezer maand met het HEFFEN der TOLREGTEN, op deze voor de PUBLIEKE PASSAGIE OPENGESTELDE WEGEN, naar gemeld Tarief, een aanvang zal worden gemaakt.

Aldus gedaan in de Vergadering van Gedeputeerde Staten op Dingsdag, den 11den September 1849.

RENGERS.

Ter ordonnantie van dezelven,
Bij afwezen van den Griffier,
Het Lid der Gedeputeerde Staten:
M. BACKER.

VERKOOP VAN TURF.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* gedenken, onder nadere goedkeuring, door den Heer Mr. **S. C. H. PICCARDT**, Notaris in het Kanton *Pekela*, ten overstaan van den RENTMEESTER der STADS VEENEN en *Ter Apel*, op DONDERDAG, den 20sten September 1849, des morgens presies te 10 uur, ten Huize van den Logementhouder R. G. KOOPS, te *Nieuwe Pekela*, publiek, aan den meestbiedenden, in zes perceelen, te verkoopen: de **STADS VIERDE TURF**, welke dit jaar in de *Pekela* gegraven is.

De Voorwaarden van dezen Verkoop zullen vier dagen bevorens ten Huize van Verkoop ter lezing liggen.

GRONINGEN, 10 September 1849.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
HORA SICCAMA.

VERKOOP VAN TURF.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* gedenken, onder nadere goedkeuring, door den Heer **J. J. DE BLÉCOURT**, Notaris in het Kanton *Zuidbroek*, residerende te *Wildervank*, ten overstaan van den RENTMEESTER van de STADS VEENEN en *Ter Apel*, op VRIJDAG, den 21sten September 1849, des morgens precies te tien uur, ten Huize van den Verlaatsmeester B. B. DRENTH, te *Stads-Kanaal*, publiek, aan den meestbiedenden, in twaalf perceelen, te verkoopen: de **STADS VIERDE TURF**, welke dit jaar op het *Stads-Kanaal* gegraven is.

De Voorwaarden van dezen Verkoop zullen vier dagen bevorens ten Huize van Verkoop ter lezing liggen.

GRONINGEN, 10 September 1849.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen
HORA SICCAMA.

De **COMMISSIE van ONDERWIJS** voor de *Provincie Groningen* vergadert op ZATURDAG, den **20**sten OCTOBER 1849, des morgens te 8 uur, in het PROVINCIEHUIS te *Groningen*. Die zich dan willen laten EXAMINEREN, moeten hunne GETUIGSCHRIFTEN van goed Gedrag en een AUTHENTIEK AFSCHRIFT van hunne GEBOORTE-AKTE, alsmede de AKTE van een' vroeger verkregenen RANG, vóór den 7den October *franko* inzenden bij den SCHOOLOPZIENER van hun Distrikt.

Vóór den 7den October zijn ook bij de Schoolopzieners of bij den ondergeteekende te bekomen BEWIJZEN VAN TOEGANG voor die ONDERWIJZERS en KWEEKELINGEN, welke dit EXAMEN wenschen bij te wonen.

TH. VAN SWINDEREN,
Secretaris.

CHOLERA.

GRONINGEN, 17 September. Srdert de laatste opgave zijn door de Cholera aangetast 7, hersteld 6, overleden 2.

Namens de Plaatselijke Geneesk. Commissie:
W. C. VAN MESDAG,
Secretaris.

POLEN.

WARSCHAU, 10 September.

De Keizer, die zijn' stervenden broeder niet had willen verlaten, is gisteren, nadat de Grootvorst *Michaël* des namiddags te 3 uur den geest had gegeven, des avonds naar Petersburg vertrokken.

— De generaal *Lamoricière* draagt door zijne handelingen veel bij om de Fransche republiek in Polen gehaat te maken. Bij de godsdienstoefening, welke op het veld van Mars met het Russisch ceremoniëel gehouden werd, tot dankzegging voor de zege over de Hongaren, knielde ook hij aandachtig neder. Hij logeerde in het *Hôtel de Rome*. Op zekeren avond gaf hij eene soirée, welke door vele Russische en andere notabiliteiten werd bijgewoond. Plotseling vliegt een pakje door eene glasruit en valt in het vertrek. Het was aan *Lamoricière* gerigt en bevatte eene Russische Impériale (muntstuk) met de woorden: „Gij hebt er reeds zoo veel ontvangen, neem ook nog deze."

— Te Warschau heeft zich het zeldzame geval vertoond, dat op den 12den Dec. 1848 en op den 13den Dec. 1847 het nommer 16781 den hoogsten prijs van 75,000 zilv. roeb. der stedelijke loterij aldaar heeft getrokken.

ITALIE.

ROME.

Uit Rome wordt van zeer goeder hand het volgende gemeld, van den 4den: „De staat van zaken wordt meer en meer gespannen; eene voor Frankrijk en voor Rome even hagchelijke crisis is nog steeds ophanden. De Voorzienigheid alleen kan ons een' uitweg openen. Niet alleen hier, maar ook te Gaëta hebben wij eene afbreking van alle betrekkingen te duchten. *Pius* wantrouwt Frankrijk's bedoelingen; ook heeft hij weinig geloof aan de duurzaamheid van deszelfs nieuwe staats-instellingen, en hierom ook dacht hij zich niet aan Frankrijk toevertrouwen, omdat hij telkens vreest aldaar andere mannen en andere denkbeelden aan het bestuur te zien komen; deze vrees is, helaas, niet zoo geheel ongegrond en doet den Paus meer het oor leenen aan de wenschen van andere Mogendheden. Heeft niet de geschiedenis zelve der expeditie naar Rome blijken opgeleverd van een weifelend en onzeker bestuur? In dit opzigt zal de brief des Presidents goed werken."

— De generaal *Oudinot* heeft, alvorens Italië te verlaten, den Paus te Gaëta bezocht en is voorts zeer welwillend bejegend door den Koning van Napels, welke Vorst zelfs den Franschen *Republikeinschen* bevelhebber *het Napolitaansche burgerregt* heeft geschonken.

— Het gerucht, dat de generaal *Rostolan* reeds zijn ontslag gevraagd hebben of teruggeroepen zijn zoude, wordt bevestigd.

De generaal *Randon* is benoemd tot opperbevelhebber van het leger te Rome, ter vervanging van den generaal *Rostolan*.

Men zegt echter, dat die benoeming nog niet definitief is. De generaal *Randon* protestant zijnde, zou dit voor hem te Rome eene groote moeijelijkheid kunnen opleveren.)

De generaal *Randon* heeft aan de oorlogen in Afrika deel genomen en langen tijd te Bona bevel gevoerd.

[Later echter is inderdaad de benoeming van Generaal *Randon* weder ingetrokken. De ministeriële bladen geven als redenen op, dat hij protestantsch is. Anderen zien hierin slechts een voorwendsel, om generaal *Changarnier* te believen, die met generaal *Randon* niet mooi bevriend zijn.]

— Het is thans zeker, dat de Paus Gaëta verlaten en zich naar Napels begeven heeft, alwaar hij den 4den Sept. is aangekomen. Hoe lang hij daar zal blijven, weet men niet; naar men zegt, zou hij er slechts eenige dagen vertoeven en zich vervolgens niet naar Rome, maar naar Lorette begeven, om zich onder de bescherming van Oostenrijk te stellen. De regerings-commissie van kardinalen zoude van haren kant ook Rome verlaten en die stad aan het Fransche gezag overlaten. Dit alles gelijkt, zoo als men ziet, weinig naar eene schikking.

[Het *Journal des Débats* van den 13den dezer behelst een' brief uit Rome, onder dagteekening van den 5den September, welke inhoudt, dat het zeer mogelijk is, dat de Paus, te Napels, onder de bescherming der Oostenrijksche krijgsmagt, een Europeesch congres zal bijeenroepen, in 't welk de Italiaansche aangelegenheden zullen worden besproken en zoo mogelijk tot klaarheid gebragt. Dit berigt wordt, wel is waar, nog geenszins als stellig medegedeeld, doch maakt niettemin een' zekeren indruk. — Indien dit Congres doorgaat, zal Frankrijk eene zeer treurige rol vervullen, vermits Oostenrijk buiten twijfel op de hoogste plaats zal worden gesteld en de leiding der beraadslaging op zich zal nemen.]

— Eindelijk heeft men tijding ontvangen aangaande *Garibaldi*, wien het gelukt is het Piëmontesche grondgebied te bereiken. Den 7den bevond hij zich te Chiavari. De regering begunstigde zijn plan, om naar buitenslands te vertrekken en hij was naar Genua gebragt, waar hij vooreerst zoude blijven.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 12 September.

Het gerucht van de verlegging der hoogeschool te Pesth naar Tyrnau wordt niet bevestigd. Integendeel verzekert men, dat de voorlezingen aldaar in de maand November weder zullen aanvangen.

— Zoo even heeft men over Agram het van den 7den gedagteekende berigt ontvangen, dat zich de vesting Peterwardein den 5den Sept. des middags te 4 uur heeft overgegeven. — Te Agram werd den 7den de banus met den generaal *Knicianin* verwacht.

— Aangaande Komorn wordt heden alleen gemeld, dat eenige overloopers verhalen, dat de bezetting nog niets wil hooren van eene onvoorwaardelijke onderwerping.

— Men meldt, dat in en om Arad wel 3000 officieren vereenigd zijn, welke bij de Hongaren hebben gediend. Verscheidene hunner, welke tot zeer aanzienlijke geslachten behooren, worden als gemeene soldaten onder de keizerlijke troepen gestoken. Dit wordt onder anderen gemeld van den baron *Podzmanckzy*, die eene belangrijke staatkundige rol heeft gespeeld, en veel heeft bijgedragen tot de verheffing van *Kossuth*.

— De Russische generaal *Lovcin* heeft zich naar Konstantinopel begeven, met eene officiële zending, ten einde de Turksche overheden te bewegen tot de uitlevering van *Kossuth* en 190 met name aangeduide hoofden van den Hongaarschen opstand, welke de vlugt naar Turkije hebben genomen, en aldaar vooreerst zijn aangehouden. Men verkondigt reeds, dat den Sultan de last tot de uitlevering van *Kossuth* en nog 172 zijner volgelingen heeft uitgevaardigd; — doch dit behoeft nog bevestiging.

— Men meldt uit Rusland, dat bij ukase weder eene ligting van 18 man van elke duizend hoofden der bevolking voor het leger is bevolen.

HAMBURG, 12 September.

Men verhaalt als gerucht, dat het Deensche gouvernement voornemens is, om de eischen der Augustenburger en Glücksburger huizen op sommige deelen der Deensche monarchij, uit hoofde van trouwbreuk en hoogverraad, bij eene plegtige staatsacte voor goed te vernietigen.

— Te Stokholm zijn op den 23sten Aug. verscheidene straten en wateren door tallooze gevleugelde mieren bedekt geweest, waaruit bijgeloovige lieden allerlei gevolgtrekkingen maakten.

— De studenten van Upsala hebben een rouwfeest gevierd wegens den ondergang der Hongaarsche insurrectie.

FRANKFORT, 12 September.

Het blijkt meer en meer, dat de Oostenrijkers een talrijk korps troepen in Voorarlberg bijeenbrengen, om de democraten van Wurtemberg in 't oog te houden, en tevens de Pruissen, welke Baden blijven bezetten, op de vingers te zien.

— Heden is op de mis de lederhandel begonnen. De prijzen zijn tien ten honderd gerezen.

— De Koning van Beijeren zeide bij de opening der Kamers, onder anderen het volgende: „Bovenal gevoelt het Duitsche volk behoefte aan eene nieuwe rijksregeling, waarin het zich als ééne Natie kan gevoelen en doen gelden. Ik deel in dit gevoel, en geef het denkbeeld niet op, dat de nieuwe Staatsregeling *alle Duitsche stammen in vrije verbinding, zonder bevoorregting van enkelen, omvatten moet*, als zij heilrijk werken zal. Hoe moeijelijk ook dit hoogste doel te bereiken is, dit zal aan aller belangelooze toewijding gelukken. Het dezer dagen geopende uitzigt op de vorming van een voorloopig rijksbewind van algemeen erkende werking, begroet ik blijde als de eerste groote schrede tot het doel."

— Van de Poolsche grenzen meldt men, dat reeds de eerste kolonnes der Russische troepen uit Hongarije te Kalisch zijn aangekomen. Vooreerst zullen 20,000 man Lemberg en de gewigtigste punten van Gallicië, 10,000 man de stad Krakau en haar gebied bezetten. Drie legerkorpsen keeren naar Polen terug, alwaar zij in den aanstaanden winter eenige groote kampementen zullen betrekken; alleen de garde en de afzonderlijke korpsen zullen naar Rusland terugkeeren, zoodat Rusland in staat zal zijn zoo noodig dadelijk weder met kracht te kunnen optreden. In alle streken van Polen moet sedert de jongste onderdrukking van den Hongaarschen opstand de lust tot nieuwe bewegingen geheel gefnuikt zijn.

— De Zwitsersche landdag heeft beslist, dat de hoofden van den opstand in Duitschland het Helvetiesch gebied moeten *verlaten*. Hun is een vrije aftogt toegestaan naar N. Amerika, over Frankrijk.

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 12 September.

L.l. Zaturdag zijn de opgaven van het departement van koophandel, voor de maand eindigende op den 5den Augustus, openbaar gemaakt. Zij luiden hoogst gunstig en overtreffen al de opgaven van dit jaar. Het cijfer der uitvoeren beloopt £ 4,351,925, alzoo eene vermeerdering van £ 2,052,427, vergeleken met de opgave voor Augustus in het voorgaande jaar. De grootste helft dier vermeerdering heeft Engeland te danken aan de buitengewone werkzaamheid der katoen-, linnen-, zijde- en wolfabrijken.

In de invoeren van granen en meel greep eene beduidende vermeerdering plaats, en opzigtens de tarwe heeft het in consumtie gebragte den invoer verre overtroffen. Van den 5den Julij tot den 5den Augustus 1849 zijn ingevoerd 270,516 quarters tarwe; 326,327 quarters maïs; 367,501 quarters onderscheidene granen en 407,980 cwt. meel, tegen 89,818 quarters tarwe, 116,146 quarters maïs, 214,053 quarters verschillende granen en 100,785 cwt. meel, in dezelfde maand van 1848. In Julij—Augustus van het vorige jaar werden slechts in consumtie gebragt 34,510 quarters; het cijfer hiervan bedraagt dit jaar 295,070 quarters.

— Gelijk eergisteren was bepaald, zou de zaak van *Lola Montes* heden weder voor het policie-bureau van Marlboroughstreet in behandeling zijn gekomen, doch terwijl ieder op het gezette tijdstip hare komst was wachtende, verscheen de advokaat der familie *Heald*, om te kennen te geven, dat mad. *Lola*, ll. Vrijdag naar Engeland gekomen zijnde, om te trachten de zaak in der minne te vereffenen en daarin niet geslaagd zijnde, weder naar Parijs was vertrokken, weshalve hij verzocht, dat de borgtogt mogt worden aangehouden, ten einde de familie *Heald* alsnog de gelegenheid te laten, om berigten nopens *Lola's* eerste huwelijk uit Oost-Indië in te winnen. Dit verzoek werd ingewilligd.

— Op Cephalonia (een der Ionische-eilanden) is in de laatste dagen van Augustus een ernstige opstand uitgeborsten. Van Corfu zijn ten spoedigste troepen afgezonden, om den opstand te dempen. Naar het schijnt, is de beweging ten deele ook van een staatkundigen aard.

Van den 14*den*. Van de *Kaap de Goede Hoop* zijn, d.d. den 10den Julij, hoogst gewigtige tijdingen ontvangen. Het dekreet, waarbij die kolonie tot eene bewaarplaats van misdadigers wordt verklaard, was daar ontvangen en door de dagbladen met rouwranden medegedeeld. Er waren groote volksvergaderingen in de open lucht gehouden, waarin verscheiden krachtige resolutiën werden vastgesteld, in de hoofdzaak daarop nederkomende, dat H. M. zal verzocht worden het bevel in rade van den 4den Sept. 1848, waarbij de Kaapkolonie tot eene bewaarplaats van veroordeelden wordt verklaard, in te trekken en de reeds aangekomen gedeporteerden te doen verwijderen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 12 September.

Het regeringsblad deelt heden eene lange lijst mede van benoemingen van officieren tot ridders van het Legioen van Eer. De vrienden van *L. Napoleon*, die indertijd tot zijne verheffing hebben bijgedragen, zijn bij deze gelegenheid niet vergeten!

— De minister *de Tocqueville* heeft, nadat de brief van den voorzitter openlijk was bekend geworden, naar alle buitenlandsche kabinetten koeriers gezonden, om den inhoud van den brief toe te lichten, en te voorkomen, dat daardoor een ongunstige indruk werd te weeg gebragt. Men wil het thans doen voorkomen, alsof de brief en zijne bekendmaking een gevolg zouden zijn van een misverstand. Dit laatste kan echter kwalijk worden aangenomen.

[De *Moniteur* heeft later het berigt tegengesproken aangaande dit zenden van een tweeden brief, in den vorm eener circulaire, aan al de kabinetten van Europa.

— De Catholijke partij, althans een deel derzelve, is zeer verbolgen over de houding die de Fransche Regering tegen den Paus aanneemt; het voornaamste blad der hooge Fransche geestelijkheid de *Univers* zegt, dat de brief des Presidents gekleurd is met een „*Voltairiaansch en revolutionair Calvinisme.*"

— De minister van onderwijs en eeredienst heeft bepaald, dat de namen der geneesheeren en der kweekelingen, die gestorven zijn onder de behandeling van Cholera-lijders, zullen worden gegrift op eene marmeren plaat, welke in het beroemde geneeskundig museum van *Dupuytren* zal worden geplaatst.

— Gisteren avond heeft men op het plein van *l'Oratoire du Louvre* weder eene sterke ontploffing gehoord. Men heeft nog niets kunnen ontdekken. Dit is binnen korten tijd het derde voorval van dien aard.

— Ook de Fransche regering die, even als de Spaansche, redenen van misnoegen heeft tegen Marocco, schijnt voornemens te zijn hare klagten door vertoon van wapenen aan te dringen. Van Toulon wordt geschreven, dat het eskader der Middellandsche zee bevel bekomen heeft om zee te kiezen, en dat een deel dier scheepsmagt bestemd is om Keizer *Abd-er-Rhaman* rede te doen verstaan. Het overige zou wel eene andere, soortgelijke bestemming kunnen hebben.

— De algemeene raden van Frankrijk hebben meerendeels hunne zittingen gesloten. Zeer weinige derzelve hebben de vraag der Grondwetsherziening behandeld; geen enkele heeft eene *onverwijlde* herziening gevraagd. Vele hebben een adres van dank- en gelukwensching aan den President der Republiek gezonden.

NEDERLAND.

Eerste Kamer der Staten Generaal.

Zitting van den 12den September.

Na den afloop van de werkzaamheden der verkiezing van voorzitters voor de afdeelingen en van rapporteurs voor onderscheidene wetsontwerpen, wordt door de commissie voor dat betrekkelijk de overeenkomst met de handelmaatschappij berigt, dat zij met haar verslag gereed is, en wordt, uithoofde van het spoed vereischende der zaak, besloten het te doen voorlezen.

Na deze voorlezing is de openbare zitting in eene met gesloten deuren veranderd, en voorts zijn de beraadslagingen over meergemeld ontwerp, alsmede over dat wegens de provinciale belastingen in Friesland, aan de orde gesteld op morgen ochtend.

Zitting van den 13den September.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten Generaal van heden heeft de beraadslaging plaats gehad:

eerst over het wets-ontwerp tot bekrachtiging eener met de Nederlandsche Handelmaatschappij geslotene overeenkomst, hetwelk met algemeene stemmen is aangenomen.

[De heer *Engelkens* zeide onder anderen, dat het stelsel van kultuur, door den heer *v. d. Bosch* ingevoerd, goede vruchten voor Indië en voor het moederland opgeleverd heeft. Op het moederland is echter de gewigtige taak gelegd, om dat stelsel uit te breiden en te verbeteren. Vele en velerlei middelen zijn daartoe voorgesteld, welke echter even zoo vele bestrijders gevonden hebben. Men wordt, bij dien strijd van meening, huiverig op het denkbeeld, dat men geroepen kan worden te beslissen over maatregelen, waarmede het heil van den Staat zoo naauw verbonden is. Intusschen is met het *status quo* in Indië niemand tevreden. — Indien hij niet ingelicht werd, zou hij tegen de voordragt moeten stemmen.

Z. Exc. de minister van financiën heeft de bedenkingen van den spreker wederlegt.]

Daarna is beraadslaagd over het wets-ontwerp tot heffing van twee provinciale belastingen in Friesland, dat met 28 tegen 2 stemmen (die van den heer *Taets van Amerongen* en van den voorzitter) is *aangenomen.*

[De heer *Tonckens* heeft bij deze beraadslaging de wenschelijkheid van het vaststellen eener algemeene wet, met betrekking tot de veeziekte, te kennen gegeven, en daarbij eenige bedenkingen in het midden gebragt.]

In dezelfde zitting is ingekomen een door de Tweede Kamer toegezonden wets-ontwerp tot verhooging van uitgaven voor het openbaar maken van het verhandelde bij de Staten Generaal.

Zitting van den 14den September.

In de zitting van heden is onder anderen ingekomen een door de Tweede Kamer der Staten Generaal toegezonden wets-ontwerp tot verdere uitbetaling van pensioenen aan mindere geëmploijeerden en werklieden van 's Rijks werven. — De commissie van rapporteurs voor het wets-ontwerp tot inwisseling van zilveren speciën en voor dat tot ontneming van de hoedanigheid van standpenningen aan gouden speciën heeft daaromtrent haar verslag uitgebragt, waarna de beraadslaging over die wets-ontwerpen bepaald is op morgen ochtend te 10 uur.

Zitting van den 15den September.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten Generaal van heden hebben de beraadslagingen plaats gehad eerst over het wets-ontwerp tot inwisseling van zilveren speciën, en daarna over dat tot ontneming der hoedanigheid van standpenningen aan gouden speciën. Die beide wets-ontwerpen zijn achtervolgens aangenomen, het eerste met 29 tegen ééne stem, die van den heer *Taets van Amerongen*, en het tweede met 28 tegen 3 stemmen, die van de heeren *Hoffman*, *Taets van Amerongen* en *Borski*.

De notulen zijn dadelijk gelezen en goedgekeurd, waarna de vergadering is gesloten.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van den 12den September.

In de zitting der Tweede Kamer van heden heeft de commissie,

belast met het onderzoek van het verslag nopens den staat der geldmiddelen over 1846 en 1847, bij monde van den heer *Bachiene* haar rapport gedaan. Besloten dit rapport te doen drukken en ronddeelen.

De heer *Sloet tot Oldhuis* heeft verslag uitgebragt van de commissie over het rapport nopens het armwezen. — Drukken.

Nog heeft de heer *Dullert* verslag gedaan over de rekeningen van de algemeene Lands-drukkerij over 1847. – Mede drukken en ter griffie.

Daarna zijn de beraadslagingen aangevangen over het geheel van het ontwerp tot verhooging van uitgaven voor eene verbeterde verslaggeving der handelingen van de Kamer in het *Bijblad der Staats-Courant*. Onderscheidene sprekers hebben daarover het woord gevoerd zoo wel *vóór*, *tegen* als *over* het ontwerp.

De discussiën zullen heden avond te half acht worden voortgezet.

Avondzitting van den 12den September.

In deze zitting zijn de beraadslagingen voortgezet over het ontwerp nopens het spoediger openbaar maken van het officiëel verslag van het verhandelde bij de Staten Generaal.

Na langdurige woordenwisselingen is de uitslag der discussiën geweest, dat bij het *eenig* aangenomen artikel der voordragt alsnu op het Vde hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1849 zijn toegestaan *f* 6000, tot verzekering en bespoediging van het officiëel verslag der handelingen van de Kamers door middel der stenographie.

Zitting van den 13den September.

In de zitting van heden heeft de commissie, in wier handen is gesteld de rekening wegens het bijzonder fonds voor de kolonisatie van behoeftigen in de kolonien van de Maatschappij van Weldadigheid bij monde van den heer *Ter Bruggen Hugenholtz*, alsmede de commissie voor de verzoekschriften onderscheidene verslagen uitgebragt, met welker verschillende conclusiën de Vergadering zich achtereenvolgens heeft vereenigd.

Voorts hebben de beraadslagingen plaats gehad over het wetsontwerp tot verdere uitbetaling van pensioenen aan geëmploijeerden en werklieden aan 's Rijks werven, en is dat wetsontwerp, met inachtneming van eene door den heer *Ter Bruggen Hugenholtz* voorgedragene wijziging, met 43 tegen 4 stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren *de Man*, *Reinders*, *Duijmaer van Twist* en *Backer*.

De commissie voor de petitiën heeft verslag gedaan onder anderen omtrent het adres van het Landhuishoudkundig Congres, betreffende de indijking van den Dollart, welk stuk ter griffie nedergelegd is.

Vermits deze bijeenkomst der Kamer de laatste is, gedurende de tegenwoordige zitting van de Staten Generaal, zijn, ingevolge het reglement van orde, de notulen van het verhandelde gelezen en goedgekeurd vóór dat de vergadering uiteenging.

Vereenigde zitting der Beide Kamers.

Zaturdag, 15 September.

Voorzitter de heer VAN LIMBURG STYRUM.

In deze zitting wordt gelezen een koninklijk besluit van gisteren, waarbij de minister van binnenl. zaken gecommitteerd wordt, de tegenwoordige zitting der Staten Generaal, op Zaturdag, den 15den September, des namiddags te 3 uur, namens den Koning te sluiten. Aangenomen voor kennisgeving.

De VOORZITTER benoemt eene commissie, zamengesteld uit leden der beide Kamers, om den minister te ontvangen, en, na afloop der vergadering, uitgeleide te doen.

Z. Exc. DE MINISTER VAN BINNENL. ZAKEN, in eene hofkoets gezeten, en begeleid door een detachement kavallerie, zich naar het gebouw der Staten Generaal begevende, wordt aldaar door gemelde commissie ontvangen. Zich voor den Troon geplaatst hebbende, spreekt Z. Exc. de volgende sluitingsrede uit:

MIJNE HEEREN!

De bepalingen der Grondwet brengen mede, dat uwe tegenwoordige zitting worde gesloten, omdat het tijdperk, voor hare werkzaamheden gegund, zóó zal zijn verstreken, en het tijdstip zeer nabij is, waarop Uwe volgende zitting moet worden geopend.

Zijne Majesteit onze geëerbiedigde Koning heeft mij daarom den vereerenden last opgedragen, om die sluiting van Zijnentwege te bewerkstelligen.

Deze zitting kon eerst den 13den Febr. van dit jaar worden geopend. De ruimte van tijd, voor haren duur overblijvende, werd daardoor zeer beperkt. Maar gewigtig waren de gebeurtenissen, welke dat korte tijdperk kenmerken.

De eerste en voornaamste vrucht der wijziging van Nederlands Grondwet trad in het leven. De Vertegenwoordiging, door de Natie zelve gekozen, aanvaardde hare gewigtige taak.

Naauwelijks was eene maand na dat gewenschte tijdstip verloopen, of de algemeen beminde Vorst, die deze vertegenwoordiging bij haar optreden uit de volheid van zijn hart had begroet en tot hare werkzaamheid ingeleid, werd aan de liefde van zijn dankbaar volk ontscheurd en in het graf ter ruste gelegd.

Zijn geliefde Zoon en grondwettige Opvolger aanvaardde zijne regering, steunende op- en sterk door de verknochtheid van ditzelfde volk aan Zijn Stamhuis, en werd door U als Koning gehuldigd.

De werkzaamheden der Kamers, door die bedroevende en verblijdende gebeurtenissen eene wijle afgebroken, werden, zoo als zij waren opgenomen, met ijver hervat en voortgezet; en deze korte zitting heeft opgeleverd wat de aard der zaken en de omstandigheden toelieten, en redelijkerwijze kon worden verwacht en verlangd.

Aan het voorschrift van het 5de der additionele artikelen der Grondwet is voldaan. Het voorstel der *wet, regelende het kiesregt en de benoeming van afgevaardigden ter Eerste en Tweede Kamer* en de voorstellen van de *provinciale* en *gemeente-wetten* zijn in deze zitting *voorgedragen*, onderzocht en beoordeeld.

Er is meer gedaan. Ook andere in datzelfde 5de artikel verlangde wets-ontwerpen zijn der Vertegenwoordiging aangeboden, en meerdere wetten van verschillenden aard en belang zijn door haar aangenomen.

Het voltooijen van eenige dezer belangrijke werkzaamheden in deze zitting wordt door het naderen van den dag, voor de opening der volgende bepaald, verhinderd. De zorg voor die onderwerpen zal tot de taak van die volgende zitting behooren; terwijl ieder uwer, uit de tegenwoordige, het bewustzijn mag wegdragen, binnen dezen korten tijd, zoo veel hij vermogt, te hebben medegewerkt ter bevordering van het waarachtige heil des Vaderlands.

De Koning, mijne heeren, hoopt binnen zeer weinig tijds in uw midden te verschijnen, om eenen nieuwen tijdkring voor uwe werkzaamheden te openen en uwe medewerking in te roepen, om, in gemeen overleg met Z. M., de Grondwet volledig in werking te brengen, en wettelijk te verzekeren, wat het geluk en den voorspoed van Zijn Volk kan vermeerderen.

In naam des Konings verklaar ik deze zitting der Staten Generaal te zijn gesloten.

's GRAVENHAGE, 14 September.

Bij besluit van den 25sten Augustus j.l., heeft Zijne Majesteit den vice-admiraal *J. C. Rijk*, op zijn verzoek, met den 15den dezer eervol ontslagen uit de betrekking van minister van marine; terwijl Zijne Majesteit, bij besluit van den 12den dezer, den minister van koloniën, den schout-bij-nacht *E. B. van den Bosch*, heeft belast met de tijdelijke waarneming der functiën van minister van marine, ingaande den 15den aanstaande.

— Zaturdag namiddag zal in eene vereenigde zitting der beide Kamers, in het lokaal der Tweede Kamer, de tegenwoordige zitting door den minister van binnenl. zaken worden gesloten.

— Z. M. heeft benoemd tot voorzitter van de vergadering der beide Kamers van de Staten Generaal, tot opening der ophanden zijnde zitting, den heer *L. G. A.* graaf *van Limburg Stirum*.

AMSTERDAM, 14 September.

Heden werd, onder voorzitting van den heer mr. *Faber van Riemsdijk*, gehouden de geadjourneerde vergadering van deelhebbers der Rijnspoorweg maatschappij, bestemd tot het aanhooren van het rapport der commissie van zeven leden, in de bijeenkomst van j.l. Zaturdag benoemd tot het onderzoeken der balans. Ter vergadering waren vertegenwoordigd 59,157 aandeelen, uitbrengende 1727 stemmen. De heer mr. *B. Donker Curtius* alleen bragt 1666 stemmen namens zijne Engelsche lastgevers uit.

De vergadering wordt op voorstel des voorzitters geconstitueerd tot October, ten einde alsdan aan te hooren en te behandelen het rapport der in de vorige bijeenkomst benoemde commissie tot herziening der statuten.

De voorzitter voorgesteld hebbende, naar aanleiding van het voorgelezen rapport, de balans goed te keuren, werd dienovereenkomstig door de vergadering met algemeene stemmen besloten; hebbende zich alleen de leden van het hoofdbestuur buiten advies gehouden.

— Naar men verneemt, zal de definitieve organisatie van het wapen der kavallerie met den 1sten November e.k. moeten zijn tot stand gebragt; zullende dat wapen alsdan zijn zamengesteld uit vier regementen dragonders en het Limburgsch Bond-contingent, zijnde twee eskadrons jagers te paard. Van het tweede regement lansiers zal, met het eerste regement lansiers vereenigd, worden zamengesteld het vierde regement dragonders, welk regement met karabijnen zal worden gewapend. Het derde regement dragonders, thans gedeeltelijk te Deventer in garnizoen, zal, zoo men verneemt, tegen November e.k. in de residentie in garnizoen komen.

— Wij vernemen, dat Z. M. de Koning den hoogleeraar *des Amorie van der Hoeven*, tot een aandenken van zijn jongst verblijf op het Loo, een keurig zilveren theeservies heeft vereerd.

DEDEMSVAART, 12 September.

Door eene nachtvorst van Vrijdag op Zaturdag jongstleden hebben de ingezetenen dezer gemeente eene onberekenbare schade geleden; daar, met uitzondering van zeer weinige akkers, al de te veld staande veenboekweit, die naauwelijks goed het zaad had gezet, is bevroren, zoodanig, dat een ieder tot het besluit is gekomen dezelve af te maaijen zoo als ze is, beladen met eenen enkelen rijpen korrel. Onze arbeiders zullen dien slag het meest gevoelen, want velen halen uit de boekweit bij goed slagen eene wintertering en hebben alzoo een slecht uitzigt op die koude dagen; waarbij ook nog komt, dat het verbouwen van den aardappel niet naar wensch is geslaagd, mede zijne oorzaak vindende in nachtvorsten, als ook in de bekende ziekte.

's HERTOGENBOSCH, 13 September.

Een maréchaussée, die wegens het mishandelen van één gevangene door de regtbank te Eindhoven tot eene maand gevangenzetting was veroordeeld, is door het provinciaal geregtshof van Noordbrabant in appel van gisteren, voor dat wanbedrijf tot twee jaren gevangenzetting veroordeeld, met de proces-kosten en ontslag uit zijne betrekking.

UTRECHT, 15 September.

De afgeloopen week was, met betrekking tot de weêrsgesteldheid, zeer merkwaardig; want behalve dat zij zich kenmerkte door eene vrij zware donderbui, die boven onze hoofden losbrak, hadden er nog merkwaardige verschijnselen plaats ten aanzien van den stand des barometers. Merkwaardig was het ook, dat in denzelfden nacht, waarin de barometer begon te rijzen, en ook den volgenden dag groote storingen in den stand der magneetnaald plaats hadden. Zulke veranderingen in den stand van den barometer en die onrustige bewegingen van de magneetnaald zijn geene plaatselijke of op zich zelf staande verschijnselen. De eerste strekken zich veelal over een groot gedeelte van ons wereld-deel, de laatste over de geheele oppervlakte der aarde uit.

Op den 11den Januarij dezes jaars werd er op het meteorologisch observatorium alhier eene dergelijke groote verandering in den stand des barometers waargenomen; later bleek het, dat deze verandering ook te Leeuwarden, Groningen, Haarlem, Amsterdam, Leuven, Brussel en Parijs was opgemerkt. (*Utr. Ct.*)

GRONINGEN, 17 September.

Bij de Doopsgezinde gemeente alhier heeft de vereenigde Commissie, bestaande uit den kerkenraad en de leden, door de broederschap daartoe gecommitteerd, ter vervulling der vacature, die eerlang bij die gemeente zal ontstaan door het vertrek van ds. J. G. DE HOOP SCHEFFER naar Amsterdam, het navolgende drietal opgemaakt: ds. J. STOPPELAAR BLIJDESTEIJN, PIETER VAN DER GOOT en CRISTIAAN SEPP, predikanten bij de Doopsgezinde gemeenten te Sneek, Rotterdam en Zaandam (Oostzijde), en zijn die weleerwaarde heeren uitgenoodigd, hier eene predikbeurt te komen vervullen.

—Wij hadden gehoopt, van de hier Donderdag l.l. gehoudene *landbouwers-bijeenkomst* in ons no. van heden eenig nader verslag te kunnen geven. Het gewigt echter der daarin behandelde zaken is oorzaak, dat dit verslag nog niet geheel gereed is, zoodat wij de mededeeling daarvan tot een volgend no. uitstellen.

— Op den 11den dezer, des avonds ongeveer acht uur, toen ook elders het onweder zwaar woedde en brand veroorzaakte, borst het ook te Warfhuizen op eene schrikbarende wijze los. Donder en bliksem volgden elkander al spoediger en spoediger op, tot dat door één slag, zoo zwaar als bijna niemand mogt heugen ooit gehoord te hebben, het gansche dorp in ontzetting geraakte. Deze slag werd onmiddellijk gevolgd door eene geweldige regenbui. Des anderen daags ontdekte men, dat de bliksem in een wilgenboom was geslagen, welke beneden eene dikte had van ruim 1 voet diameter. In den top van den boom kon men geene beschadiging ontdekken, doch op ongeveer 20 voeten hoogte, in een arm van denzelven, was de boom tot naar beneden geheel gespleten en gescheurd en waren daaruit spaanders van eenige voeten lengte geslagen. Deze boom stond ongeveer 10 à 12 passen van drie huizen verwijderd.

— Te Noordbroek heeft in den nacht tusschen den 12den en 13den dezer een hevige brand plaats gehad. — Hoe en wanneer dezelve is ontstaan, is niet bekend. Doch omstreeks 2 uur sloeg de vlam uit de behuizing van den landbouwer GEERT AILDERTS GROENEVELD en deelde zich weldra mede aan de behuizing van den koopman HENDRIK TAAIJ, welke beide woningen geheel zijn afgebrand. Door den vrij hevigen zuidewind vloog het vuur over een groot gedeelte van het dorp, zoodat uit verscheidene huizen de goederen werden weggebragt of ingepakt, en het aanvankelijk scheen, dat den volgenden dag velen zonder woning zouden zijn. Er is echter verder slechts één huis (dat van den huisverwer ELTJO ATZEMA) in brand geraakt, en daarvan het dak grootendeels vernield. Tusschen dit en dat van TAAIJ, is tegen aller verwachting een huis onbeschadigd gebleven. — In de behuizing van GROENEVELD (welke in 1848 geheel nieuw was gebouwd) is al het aanwezige verbrand: kleederen, huisraad, de ingezamelde oogst, boerderij, gereedschappen, en drie beste varkens. TAAIJ heeft een groot gedeelte zijner meubelen en winkelgoederen behouden. Alle drie zijn verwaarborgd, doch, naar men algemeen zegt, GROENEVELD op verre na niet voldoende.

— De zijlwaarder van de Winsumer en Schaphalster zijlen voor eenige dagen met nog twee personen op den kwelder tusschen genoemde en de Aduarder zijl loopende, werden achtervolgd door eenige stieren, welke aldaar bij het jonge vee graasden. De twee personen ontvlugtten het, doch de zijlwaarder werd, zoo men zegt, door drie derzelve aangevallen en moet eenige ribben in stukken hebben gekregen en zeer gekneusd zijn, zoodat men voor het behoud van zijn leven heeft gevreesd.

(Onze correspondent vraagt, of het niet onvergeeflijk is, dat er geene betere bepalingen bestaan omtrent het vastleggen der stieren, daar men thans weder vele voorbeelden hoort vermelden van ongelukken door dezelve veroorzaakt.)

De minister van binnenl. zaken heeft de aandacht der stedelijke besturen doen vestigen op de noodzakelijkheid, dat in het vervolg naauwkeurig worde geconstateerd, dat de uitgevaardigde plaatselijke verordeningen, op de bij de bestaande reglementen voorgeschreven wijze en in den daarbij bepaalden vorm zijn afgevaardigd, zoodat zulks, bij het meest naauwgezet onderzoek, ten allen tijde kunne blijken; waartoe welligt dienstig zou zijn: 1) dat een afzonderlijk register voor de processen-verbaal van afkondigingen ter secretarij werd aangehouden; 2) dat in de gedrukte exemplaren der bedoelde verordeningen en keuren van de behoorlijke afkondiging melding werd gemaakt.

Krachtens eene door den Koning verleende magtiging, is bij dispositie van de ministers van binnenlandsche zaken en *van oorlog* van den 11/13 September j.l., no. 2/5, aan de heeren *H. C. E. van den Ouwelant c. s.*, onder bepaalde voorwaarden, vergunning verleend tot het oprigten eener gasfabriek te *'s Hertogenbosch*, ten einde die stad met loopend gas te verlichten.

Naar aanleiding van door ons ingewonnen nadere informatiën schijnt het, dat het berigt, dat er *te Harderwijk* eene *volontairs-school* zou worden opgerigt, enz. niet geheel en al juist was. Men verzekert namelijk, dat er niet bepaald eene school en wel in die stad zal worden gevestigd; doch dat alle jongelingen van een onbesproken gedrag, van 16 tot 26 jaren, op de vroeger medegedeelde wijze, *bij elk regement* in de gelegenheid zullen worden gesteld, om als onderofficieren voor de Indiën te worden verheven. Men verwacht, dat eerlang van Regeringswege nopens deze zaak eenige openbare mededeelingen zullen worden gedaan. (*Handelsblad.*)

De ongesteldheid van den hoogleeraar THORBECKE, die hem dezer dagen bij de zittingen der Tweede Kamer heeft doen missen, doet hem nog steeds zijne kamer houden. Er bestaat echter gegronde hoop, dat zijn hooggel. na verloop van weinige dagen zijne werkzaamheden zal kunnen hervatten. (*Leidsche Cour.*)

De afdeeling Nijmegen der Geldersche Maatschappij van Landbouw wenscht een *Landhuishoudelijk Lees- en Rekenboek voor de lagere scholen* uit te geven; zij looft voor het eerste eene medaille van *f* 200 en een accessit van *f* 75 uit, voor het andere eene medaille van *f* 100.

Het hoofd-bestuur der vereeniging van onderwijzers in Nederland, in aanmerking nemende de voortdurend nog heerschende Cholera-ziekte in alle oorden van ons Vaderland, gevoegd bij de omstandigheid dat al wederom tijdelijk uitstel voor te stellen, bij een naderend winter-saizoen, misschien vele gewestelijke afgevaardigden door moeijelijke reis, verren afstand of guur weder zou kunnen belemmeren, om naar Arnhem ter bijwoning der algemeene vergadering, welke aldaar reeds in Augustus jl. zou zijn gehouden, op te komen, heeft gemeend, om bovengenoemde redenen, dit jaar geene algemeene vergadering te moeten houden, maar dezelve een volgend jaar te hervatten. (*Amst. Ct.*)

Men schrijft aan de *Amst. Ct.* uit Zwolle:

„Als maatregel van vereenvoudiging en bezuiniging, zullen 68 Rijks-ontvangsten gesupprimeerd en met andere daaraan grenzende kantoren vereenigd worden.

Wij achten dien maatregel allezins nuttig en voegen er den wensch bij, dat het inderdaad bezuiniging moge zijn, want het opheffen van een kantoor en het daardoor op nonactiviteit stellen van den ontvanger, zou slechts tot vermeerdering van uitgaven leiden, wanneer de perceptie-loonen der gecombineerde kantoren niet worden verminderd. Zijn wij wèl onderrigt, dan ligt die vermindering van perceptie-loon ook wel in het plan der Hooge Regering. Zij volharde dus in dat voornemen!"

Te Delft is dezer dagen een landbouwend gezin uit Noord-Amerika teruggekomen, dat voor een paar jaren derwaarts vertrok. Ook de andere landverhuizers uit Delft betreuren, verzekert men, hun vertrek uit het Vaderland. Met genoemd huisgezin zijn verscheidene andere Nederlanders teruggekomen.

In de vorige maand diende voor de regtbank te Parijs eene aanspraak van den ondernemer van een huwelijks-bureau, tegen eenen oud-procureur aldaar, die weigerachtig was het loon te betalen, hetgeen zij waren overeengekomen, dat de koppelaar ontvangen zoude voor de bevordering van des gedaagdes huwelijk met de vrouw die hij getrouwd had. — De regtbank heeft gevonnisd, dat de aangegane verbindtenis *geene geoorloofde oorzaak* had en den eischer met zijne vordering afgewezen.

Het getal exemplaren, die dagelijks van de tien voornaamste dagbladen van Parijs per post verzonden worden, is als volgt: *l'Union* 4737; *la Patrie* 4740; *l'Univers* 4902; *l'Assemblée nationale* 7107; *l'Estafette* 7774; *le National* 8695; *les Débats* 10591; *le Constitutionnel* 27065; *le Siècle* 25082; *la Presse* 28021.

PIUS IX is een van die zachte, schijnbaar zwakke karakters, die door aangedanen dwang gesterkt worden en aan alle geweld een' onoverwinnelijk lijdelijken weerstand bieden; bij heeft veel van zijn' voorganger PIUS VII, wiens naam hij aangenomen heeft, en wiens voorbeeld bij meermalen verklaard heeft te zullen volgen. Ook deze kwam, gelijk men weet, in strijd met Frankrijk, maar vermoeide NAPOLEON's geweld door *niets* te doen. (*Nederlander.*)

Statistiek van Londen.

Volgens officiële opgave, zijn in Londen van den 1sten Januarij 1839 tot nu toe 64,058 nieuwe huizen gebouwd en 1652 nieuwe straten aangelegd, die te zamen eene lengte hebben van 200 mijlen. De toeneming der bevolking, van 1839 tot 1849, wordt geschat op 525 904 zielen, en de tegenwoordige bevolking op omstreeks 2,336,960 zielen.

Goede eetlust.

Op het Kersfeest van het jaar 1601 maakten de slagers in Koningsbergen eene braadworst, die 1005 ellen lang was, waartoe zij 81 gerookte hammen gebruikten; deze braadworst woog bijna 700 ponden. Zij droegen dezelve op nieuwjaarsdag 1602 feestelijk onder muzijk rond, en gebruikten dezelve daarna in gezelschap der bakkers, die uit naijver, uit 12 schepels weitemeel 8 groote koeken, van welke ieder 5 ellen lang was, en 6 groote pasteijen hadden gebakken. Zij droegen dit een en ander feestelijk door de stad en begiftigden de slagers uit dankbaarheid met een gedeelte daarvan.

REDEVOERING van den heer J. F. ZIJLKER, uitgesproken in de Zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van den 7den September l.l., bij gelegenheid der beraadslagingen over *het ontwerp tot bekrachtiging der met de Ned. Handelmaatschappij geslotene overeenkomst.*

Mijne Heeren!

Het is niet zonder het gevoel van eenige huivering, dat ik thans het woord heb gevraagd, voor eene zaak, van welke ik bekennen moet, dat zij mij, ook nog na inzage en zorgvuldige overweging van al de ontvangene stukken en voorlichtingen, hiertoe in betrekking staande, nog niet helder genoeg is geworden, om daarover met eenig zelfvertrouwen een zelfstandig oordeel te durven uitspreken.

Ligt de schuld hiervan in mij zelf, of ligt het in de onvolledigheid der bescheiden en stukken, des aangaande van regeringswege ontvangen? — Ik zal thans de beantwoording van die vraag in 't midden en liever geheel aan anderen over laten.

Evenwel houd ik dit voor eene onomstootelijke en evenzeer droevige waarheid, dat de Regering tot hiertoe altijd geneigd scheen tot geheimhouding tegenover de natie, zoo wanneer dit gold hare kontrakten met de Handelmaatschappij, als betrekkelijk de Nederlandsche Koloniën, derzelver voortbrengselen en beheer en nog in zoo vele andere gevallen, waar de Regering toch niets anders dan de zaken, belangen en behoeften der natie zelf had te regelen.

In die zucht der Regering tot geheimhouding, om aan het oog der natie te onttrekken wat haar toch anders het eerst en het naast betreft, gelijk dit ook met nadruk mag worden toegepast op de overeenkomsten tusschen haar en de Handelmaatschappij gesloten, hierin reeds ligt de natuurlijke grond en aanleiding tot dat wantrouwen, hetwelk reeds sedert lange jaren bij een groot deel der natie heeft geheerscht in betrekking tot genoemde kontrakten, en van dat misnoegen, 't welk zich niet zelden luide openbaarde en gegrond was op de veronderstelling, dat hierdoor steeds bijzondere belangen werden bevorderd, doch dan ook tot geen minderen prijs, dan met opoffering van de algemeene belangen des rijks.

Ook over de al of niet gegrondheid van zoodanige klagten zal ik thans echter niet spreken: het gewigt der zaak en de belangstelling van het publiek voor dezelve noopt mij slechts om met een enkel woord iets tot mijne regtvaardiging bij dat publiek en mijne comittenten te zeggen over mijne uit te brengene stem.

Der zake kundigen, meer dan dit met mij het geval is, hebben beweerd, dat de uitgaven, ten gevolge van het onderhavig kontrakt, toegestaan om onze koloniale produkten tot den verkoop te brengen, als daar zijn scheepsvrachten, verzekeringskosten, makelaars- en commissiegelden, enz., dat dezelve in deze overeenkomst aanzienlijk hooger zouden zijn bepaald, dan tot derzelver te geldmaking noodig werd geacht, en dat er voor de schatkist, door toelating van eene meer vrije concurrentie des aangaande of de benoeming misschien van andere comptabele agenten, jaarlijks zeer belangrijke kapitalen zouden kunnen worden uitgewonnen.

Dit alles heeft in mijn oog een zeer bedenkelijk aanzien, M. H.; er moeten wel groote nationale belangen tegenoverstaan en hiermede gemoeid zijn, om de opoffering van zulke belangrijke kapitalen, en dit zoo regelregt ten nadeele van en uit eene schatkist, welke toch meestal niet te rijkelijk is voorzien, om dit te kunnen vergoêlijken.

Bestonden er echter toevalligheden, wier opruiming buiten het bereik van onzen handel waren gelegen, doch welke het hem desniettemin onmogelijk maakte om met den vreemdeling te kunnen concurreren, in dat geval zou het mij, om het groote belang van onzen kolonialen handel voor den Staat, hoogst doelmatig schijnen, om aan dezelve, maar dan ook uitsluitend tegenover den vreemdeling, zoodanige, doch dan beter gepaste voorregten en bescherming te verleenen, zoo dat hij hiermede ten minste wel de concurrentie konde volhouden; maar om dezelve op die wijze te verleenen, door het opofferen, volgens der zake kundigen, ten zijnen behoeve, van zulke aanzienlijke kapitalen, direct uit 's rijks middelen, en dit, zoo men zegt, dikwerf nog wel ten nadeele van den eigen particulieren handel, dit schijnt mij alles behalve doelmatig: – aldus schijnt mij een tak van handel, aan zoo iets behoefte hebbende, al te duur gekocht.

En dan nog den duur der voorloopig geslotene overeenkomst, waardoor die stand van zaken nog weder op nieuw een tijdperk van vijfentwintig jaren, een tijdvak, hetwelk door den immer wisselenden tijdstroom, zoo in ons koloniaal kultuurstelsel, als in alle onze betrekkingen, zoo aldaar, als betrekkelijk het moederland, zoo verbazend vele veranderingen baren als nieuwe behoeften scheppen kan, zoodat hetgeen thans ook nog als wenschelijk mogt kunnen worden aangemerkt, welligt over korte jaren reeds als last en hoogst verderfelijk moet worden beschouwd; waardoor zulk een stand van zaken — herzeg ik — op nieuw voor niet minder dan vijfentwintig jaren zoude worden bestendigd; want dat de Regering, na de definitieve vaststelling der meer gezegde overeenkomst over een verloop van vijf jaren, deswege van

stelsel zoude afgaan, hetwelk haar, gelijk wordt aangemerkt in de memorie van beantwoording, slechts voor vijf jaren onvoorwaardelijk verbindt, dit schijnt mij hoogst onwaarschijnlijk. Was de overeenkomst slechts voor een tijdperk van drie of vijf jaren gesloten, ten einde als een overgangsmaatregel te strekken, of om ten minste de regeling der zaken, onze Oostindische bezittingen betreffende, naar gelang van omstandigheden in onze magt te houden, ik zoude er minder bezwaar in vinden, om aan dezelve mijne stem te verleenen: maar om op nieuw voor het vierde eener eeuw een stand van zaken te helpen bevestigen, waarvan de nuttigheid — op zijn zachtst uitgedrukt — mij, ten minste nog op dit oogenblik, hoogst twijfelachtig schijnt, dit is mij niet mogelijk, hoe donker de gevolgen eener weigering in dezen dan somtijds ook nog mogten worden geteekend. Ondertusschen zal ik met belangstelling den verderen loop der discussiën over dit voorstel volgen; ten einde aldus door anderen, welke der zake meer kundig zijn, te worden voorgelicht; mogt ik daardoor overtuigd worden, dat mijne tegenwoordige zienswijze deswege niet de regte is, en van de doelmatigheid der overeenkomst, dan zal ik hieraan nog volgaarne mijne stem verleenen; mogt hierdoor echter mijne overtuiging niet veranderen, dan vind ik mij verpligt, om aan het kontrakt mijne goedkeuring en medewerking te moeten weigeren.

Dit weinige, M. H., heb ik gemeend over het zoo hoogst belangrijke onderwerp, hetwelk reeds zoo langen tijd de belangstelling der natie heeft gaande gehouden, tot regtvaardiging van mijne stem, hoe die dan ook nog mogt uitvallen, vooraf te moeten aanmerken.

(*Ingezonden.*)

GRONINGEN, 15 September.

Wij lazen met genoegen in de *Groninger Courant* van l.l. Vrijdag de opwekking, om bij het niet-houden der kermis toch niet achter te houden de gewone kermisgiften, die met regt gezegd worden bij velen een gedeelte van hun bestaan uit te maken; wij achten dit zoo billijk en zoo wenschelijk, dat wij niet kunnen nalaten, daarop ten sterkste aan te dringen, en verbinden hieraan eenige denkbeelden van niet minder belang voor hen, die in den regel die kermisgiften ontvangen.

Et is gezegd, dat zij uitmaakten een gedeelte van hun bestaan, maar dan dienen zij ook daartoe uitsluitend besteed en niet misbruikt te worden. Dat heeren en vrouwen, bazen en werklieden, en allen, die ten dezen van invloed kunnen zijn, daarop dan acht geven en zulks niet te gering schatten. Wij denken hier aan de misbruiken, die elders plaats vonden — waar ook de kermis niet gehouden werd — daar zich toch velen op de anders drukste dagen der kermissen in de gewone herbergen en kroegen vereenigden, om zich op de beklagenswaardigste wijze te vermaken en in sterken drank te buiten te gaan, hetwelk de treurigste gevolgen na zich sleepte. Dat dan ieder medewerke, om dat te voorkomen, ook door, zoo noodig, de dienstboden hiervoor te waarschuwen en hun *gedurende den kermistijd de gelegenheid daartoe stellig te onthouden*, iets, dat wij vermeenen ten dringendste te moeten aanbevelen.

Wij zijn wel overtuigd, dat er vele heeren en vrouwen zijn, die met belangstelling het gedrag hunner dienstboden nagaan — ook wanneer deze niet onder haar oog zijn — maar toch gelooven wij, dat dit niet algemeen genoeg is, en dat vele huisvrouwen, van de aanzienlijkste tot de minder gegoede klassen, niet genoeg beseffen den pligt, die op haar rust, om mede te werken ter aankweeking van goede zeden bij hare dienstboden, en den grooten invloed, dien zij daarop kunnen uitoefenen, vooral wanneer zij zorgen meer door achting, dan uit vrees gehoorzaamd en gediend te worden.

Correspondentie.

Het ons gezonden stuk: „*Nog iets over den Versteenden Honig*." kunnen wij, wegens plaatsgebrek, heden niet opnemen.

Kerknieuws.

Bij den breeden kerkeraad der Hervormde gemeente te Buren is j.l. Zondag ontvangen, van wege Z. M. den Koning, het navolgende 12tal van predikanten, alphabetisch gesteld, ten einde daaruit eene keuze te doen:

Brand, te Oolj en Persinge; *Hartman*, te Blaukenham; *Hoek*, te Griethuijzen; *Hold van Houten*, te Ter A; *van Houten*, te Bergeik; *van Ingen*, te Vuren en Dalen; *Montijn*, te Zoutelande; *Prillevitz*, te Koog; *van Schaick*, te Dwingeloo; *Sepp*, te Beusichem; *van Setten*, te Doeveren; *Stort*, te Jasguhuizen.

De zaak eener nieuwe Bijbelvertaling moet in de daartoe benoemde commissie der Herv. Synode, bij niet geringen tegenstand, ook vele voorstanders gevonden hebben, zoodat de Synode zou besloten hebben, om haar andermaal aan de overweging eener commissie aan te bevelen.

Tot secundus van den heer *J. ab Utrecht Dresselhuis*, als lid der Herv. synodale commissie, moet benoemd zijn de heer *Pape van Heusden*. Verder moet van dat collegie lid geworden zijn de heer *Rau van Gameren*. (*Nederlander.*)

Kunstnieuws.

(*Ingezonden.*)

APPINGEDAM, 13 September.

Hoe uitnemend de muzijk ook zij, om door harmonische toonen het gehoor te streelen, het gevoel op te wekken en daardoor het gemoed te roeren en te treffen, zoo wordt echter haar genot nog merkelijk verhoogd, wanneer zij zich dienstbaar maakt om mede te werken tot ondersteuning van ongelukkige natuurgenooten, en alzoo ter bevordering van ware menschlievendheid.

De avond van heden was voor de Appingedammers daarvan een sprekend bewijs.

De weduwe H. MULDER, turfschippersche alhier, zag zich met hare tien kindertjes, door het onverwachts aan de Cholera overlijden van haren echtgenoot, op eens in diepe ellende gedompeld.

Naauwelijks is deze mare ter ooren van de werkende leden der alhier bestaande muzijkvereeniging *Euphonia* gekomen, of allen bieden zich als om strijd aan, hunne talenten te wijden tot het geven van een Concert ten voordeele dier ongelukkigen, waardoor op heden is bijeenverzameld p. m. *f* 70.

Eere den leden van *Euphonia* voor de uitvoering der onderscheidene indrukmakende muzijkstukken, en voor hunne welwillende menschenliefde; eere den Appingedammer ingezetenen voor hunne juiste waardering van het schoone kunstgenot en hunne algemeene hulpbetooning.

Dat daartoe meer en meer de beoefening der muzijk moge strekken!

Choleraberigten.

GRONINGEN, 17 September. Van den 13den September tot heden middag zijn

aangetast........ 7 personen
overleden........ 2 „
hersteld........ 6 „

Alzoo tot nu toe:

aangetast........ 1444 „
overleden........ 691 „
hersteld........ 682 „
in behandeling........ 71 „

Te HOOGEZAND zijn sedert de laatste opgave en tot den 14den weder 2 personen door de Cholera aangetast, zoo ook te MARUM.

AMSTERDAM, 16 September. Volgens officiële opgaaf zijn van den 11den tot en met den 14den September hier ter stede aangegeven 73, overleden 57 Cholera-lijders, zoodat van den 5den Junij tot en met den 14den September in het geheel zijn aangegeven 2964, overleden 1939.

ROTTERDAM, 12 September. Te Nieuw Beijerland werd op eene bevolking van 1200 zielen, sedert tweeëntwintig weken, dezer dagen het eerste lijk ter aarde besteld, terwijl in het aangrenzende dorp Oud-Beijerland, op eene bevolking van 4000 zielen, in dezelfde week 31 lijken werden begraven.

UTRECHT. Op den 11den Sept. 1849 in behandeling gebleven 104; tot den 14den September des middags 12 uur bijgekomen 42, overleden 24, hersteld 18, blijven in behandeling 104.

[Te UTRECHT zijn van den 9den tot den 16 Sept. geboren 29 kinderen en overleden 94 personen.]

NOORDWIJK AAN ZEE. De heerschende ziekte heeft alhier omstreeks een achtste der bevolking weggerukt, doch vleit men zich met een spoedig einde dier ziekte, aangezien men in de afgeloopen week slechts twee sterfgevallen te betreuren heeft.

ZANDVOORT. Van eene bevolking van omstreeks 1000 hoofden, zijn 160 door de ziekte ten grave gesleept; thans is deze gelukkig als geweken te beschouwen.

DRENTHE. Sedert den 10den dezer tot den 13den zijn, voor zoo ver de opgaven strekken, te *Assen* door de Cholera Asiatica aangetast 3 personen, 1 overleden, 1 hersteld, 3 nog in behandeling. Alhier heeft juist het tegendeel plaats van hetgeen elders geschiedt, daar de ziekte hare slagtoffers niet onder de behoeftige klasse, maar onder de burgerij zoekt; ook bepaalt zich de ziekte meest tot ééne buurt. — Aan het 3de gesticht te *Veenhuizen* (bedelaars-gest.) zijn van den 6den tot en met den 9den dezer bijgekomen 90 Cholera-lijders, hersteld 41, overleden 48, onder behandeling gebleven 64; den 6den zijn 25 overleden. (*Dr. Ct.*)

KOEVORDEN, 13 September. Ook hier ter stede heeft zich sedert den 5den dezer de Cholera vertoond, waardoor vier personen, waarbij een kind, aangetast en allen gestorven zijn.

DEVENTER. Van den 6den tot den 12den Sept. bijgekomen 36 Cholera-lijders, uitmakende met 8 in behandeling geblevenen, 44, waarvan hersteld zijn 12, overleden 17, nog in behandeling 15.

HAARLEM. Van den 7den tot en met den 13den Sept. zijn 31 personen door de Cholera aangetast, overleden 14. In het geheel van den 31sten Mei tot den 13den September aangetast 420, waarvan overleden 237, hersteld 123, bleven in behandeling 60.

SCHIEDAM. Van den 7den tot den 13den September aangegeven door de Cholera aangetast 29, overleden 18, hersteld 5 personen, blijven in behandeling 18 lijders.

ZWOLLE. Van den 6den tot den 12den September zijn door de Cholera aangetast 36, hersteld 12, overleden 17, blijvende in behandeling 15 personen.

KAMPEN. Van den 8sten tot den 10den Sept. zijn bijgekomen 23 Cholera-lijders, overleden 12, hersteld 7, blijvende in behandeling 28.

SCHEVENINGEN. Alhier zijn in de laatste dagen geene nieuwe gevallen van Cholera voorgekomen. De twee lijders, die nog in het hospitaal verpleegd werden, zijn hersteld vertrokken. — Ook te 's GRAVENHAGE vermindert de ziekte aanmerkelijk.

LONDEN. De Cholera neemt met iederen dag toe. Den 11den September zijn in deze stad en omtrek 491, in Engeland en Wallis 992 in Schotland 43 personen aan dien geesel overleden. — De opgaven der ziektegevallen, alleen in de publieke gestichten en geringe woningen, was dien dag te Londen 1069 en in de overige deelen van Engeland 1195.

Den 12den zijn te Londen 432 overleden, zijnde juist zooveel als de opgave van de beide vorige dagen te zamen genomen, in Engeland 449 overledenen; in Schotland 35 overledenen.

Den 13den zijn te Londen en omtrek weder 361 Cholera-sterfgevallen, in de overige deelen van Engeland 664, in Schotland 85 aangegeven.

Den 14den zijn te Londen en omtrek aangegeven 217 Cholera sterfgevallen; in de overige deelen van Engeland 484; in Schotland 14.

De lijst der sterfgevallen in de hoofdstad in de laatste week geeft nog hooger cijfer dan in de vorige, namelijk 3183, waaronder 2026 Cholera-lijders.

— Den 11den zijn te KEULEN 72 Cholera-lijders bijgekomen, 37 overleden, 15 hersteld; den 13den bijgekomen 58, overl. 27, herst. 16.

— In het groothertogdom POSEN woedt de Cholera op eene vreeselijke wijze, vooral in de kleinere steden. Op sommige plaatsen heeft de epidemie 20 à 22 pCt. der bevolking weggesleept.

ZEETIJDINGEN.

Gepasseerd te Rendsburg den 6 Sept., kapit. *de Jong* Sikkolina Hooites, van Hamburg n. Norkiöping; *Vegter* Anna, van Altona n. Stettin; den 8sten *Pruim* Hendrika, van Apenrade n. Amsterdam; *Bruinier* Gesina Jantina, van Delfzijl n. de Oostzee; den 9den *Jonker* Sieberlina, van Hamburg n. Hadersleben; *Hilbrands* vr. Wendelina en den 10den *de Vries* Vriendschap, beide van Bremen n. Stettin. — Te Tonningen den 8 Sept., *Gort* Vriendschap en *Meijer* Wilhelmina, van Hamburg n. Stettin; *Jonker* Sieberlina, van Hamburg n. Hadersleben; den 10den *Oostra* Margaretha Hilleglna, van Rugenwalde n. Amsterdam.

Binnengekomen te Amsterdam den 14 Sept., kapit. *Meijer* Ida, van Archangel; den 14den *de Vries* de jonge Walrave, van Livorno; *Pinksterboer* Gezina, van Archangel; *Mulder* de jonge Hendrik, van Petersburg; den 13den *Veltkamp* Anna Margaretha, van Londen; *Kuipers* de 5 Gezusters, van Aberdeen. — Te Helvoet den 13 Sept., *Keun* Johanna Catharina, van Liverpool. — Bij Cowes den 12 Sept., *Gorter* Johanna Maria Christina, van Amsterdam n. Batavia. — Te Rouaan den 8 Sept., *Dekker* Alida, van Amsterdam. — Te St. Valery sur Somme den 2 Sept., *de Grooth* Johanna Maria en den 5den *de Groot* Grietje Mollema, beide van Riga. — Te Jersey den 7 Sept., *Smit* Marchina, van Petersburg. — Te North Shields den 10 Sept., *Timmer* Koophandel en Zeevaart, van Harlingen. — Te Odensee den 2 Sept., *Zelling* Gesina, van Amsterdam. — Te Pillau den 6 Sept., *Brouwer* Agina Undina, van Schiedam. — Te Swinemunde den 7 Sept., *Menkema* Catharina Sijpkens, van Dordrecht; *Sap* Margaretha Everarda, van Koppenhage; den 8sten *Kleininga* Maria Lourentia en *Siccama* Eeltje, beide van Amsterdam; *Blouw* Annachiena, *Bakker* jonge Tammink, den 9den *Scherpbier* Jettina en *Lukkien* Herstelling, alle vier van Rotterdam; *Boiten* Catharina Elisabeth, van Bremen. — Te Bergen den 1 Sept., *Schut* juffer Henriette, van Schiedam. — Te Hull den 12 Sept., *Gnodde* Alida Sophia, van Rugenwalde. — Te Memel den 6 Sept., *de Grooth* jonge Cornelis, van Amsterdam; *Schuuring* Antina, van Delfshaven. — Te Dantzig den 7 Sept., *Bekkering* Christina, van Rotterdam; *de Grooth* Lucas Wildervank, van Schiedam; den 9den *Bakker* Jantina, *Oldenburger* Agatha, *Klein* Alida Margaretha, *Haverbult jr.* Johanna, *Douwes* Eendragt en *Karst* Lamberta, alle zes van Amsterdam; *de Groot* de 3 Gezusters, *Stuit* Geerdina, *Bekkering* Ariane en *Bakker* Annachiena, alle vier van Rotterdam; *Goosens* juffer Ellegonda en *Faber* Johanna Mulder, beide van Schiedam; *Taaij* Gesina Jantina, van Harlingen; *Bakker* Emma en Louisa, van Torravecchia; *Ebeling* de Vrede, *Vos* Anna Luitzia en *Hazewinkel* Hendrika, alle drie van Antwerpen. — Te Travemunde den 11 Sept., *Kuiper* Meinsina, van Amsterdam. — Te Bremerhaven den 13 Sept., *Kemper* Gebroeders, van Amsterdam. — Te Cuxhaven den 14 Sept., *Mellema* Henriette, van Vlissingen.

Binnengekomen in het Vlie den 13 Sept., kapit. *Mulder* jonge Hendrik, van Petersburg. — Op de Rivier van Bordeaux den 11 Sept., *Zijlstra* Kaashandel, van Amsterdam. — Te North Shields den 12 Sept., *Goosens* Geerdina Klasina, van Rotterdam.

Zeilklaar te Bolderaa den 7 Sept., kapit. *Prins* Lammechiena, naar Duinkerken.

Vertrokken van Amsterdam den 12 Sept., kapit. *Postema* Gezina, op avontuur; den 13den *Boeling* Alida, naar Koningsbergen; den 14den *Dood* de jonge Lucas, op avontuur; den 15den *Meijer* Pieter Hendrik, naar Petersburg; *Dijkhuis* Christina, naar Dantzig; *de Jonge* Alida Gesina, naar Bremen. — Van Duinkerken den 9 Sept., *Bekkering* Vriendschap, naar Hamburg. — Van Bolderaa den 3 Sept., *Mulder* Maria Catharina, den 6den *Mulder* Alida, *Kamminga* Oldambt, *Wijkmeijer* Margaretha, *Schuur* Alida Elisabeth en *Kamminga* Johanna Wilhelmina, alle zes naar Elseneur. — Van Memel den 4 Sept., *Schaap* Alida Elsina, naar Rotterdam. — Van Pillau den 6 Sept., *Nieveen* Jacoba Catharina, naar Groningen. — Van Bergen den 3 Sept., *Kolk* jonge Boll, naar Rotterdam; *Rink* Jacobus Begeman, naar Gent. — Van Kroonstad den 1 Sept., *Nieboer* vr. Margrietha en den 4den *Reinders* Hendrik Wester, beide naar Amsterdam. — Van Bremerhaven den 10 Sept., *Lukkien* Jettina Roelina, naar Stettin. — Van Hamburg den 13 Sept., *Rasker* Margaretha, naar de Polder. — Van Archangel den 30 Aug., *Kroon* vr. Wicherdina, naar Hamburg.

Vertrokken van Terschelling den 11 Sept., kapit. *Kuipers* vr. Maria, naar Osterrusoer; *de Boer* Zeelust, naar Oudsoen. — Van Helvoet den 15 Sept., *Dik* Jantina Petronella, op avontuur. — Van Vlissingen den 12 Sept., *Mulder* vr. Jantina, naar Rostock; *Korter* Cornelia Catharina, op avontuur. — Van Antwerpen den 14 Sept., *de Haan* Aleida Aleida, naar Riga. — Van Swinemunde den 11 Sept., *Scholtens* Alida Ikina, naar Amsterdam; *Scholtens* vr. Wicherdina, naar Amsterdam.

In den nacht van den 6den op den 7den Sept. heeft te Cette een vreesselijke orkaan gewoed; het was echter nog niet bekend of daardoor veel schade in de haven was veroorzaakt.

Gepraaid den 1sten Sept., op 41° 16′ N. Breedte, 9° 59′ W. L., het schip *Jantina*, kapit. Stratingh, van Buccari n. Bordeaux.

HARLINGEN, 15 Sept. Binnengekomen den 10den kapit. *Frankena* Verwachting, van Yarmouth. — Vertrokken den 9den *Laisen* Triton, *Eitzen* George Washington, *Duintjer* Wigerdina, *Brouwer* Lummina en den 10den *de Boer* Zeelust, alle vijf naar Noorwegen; den 11den *Voogd* de Vriendschap en *Frankena* Verwachting, beide naar Londen; *de Grooth* Houthandel en *Ebes* Alida, beide naar Noorwegen; den 12den *Munneke* Baudina, naar Engeland; den 13den *Lovius* Onderneming en den 15den *Pot* Elizabeth Maria, beide naar Noorwegen.

DELFZIJL, 16 Sept. Binnengekomen den 13den kapit. *Horn* Hillechiena, van Noorwegen; den 14den *Forma* vr. Antje, van Leer; den 15den *Oetzes* de Hoop en *Nauta* Sara, beide van Emden. — Vertrokken den 15den *Speelman* Margaretha, naar Hamburg; *Bakker* Anna Tekelina, op avontuur; *Rozeboom* Onderneming, naar Leer; den 14den *Meijer* Geertina, op avontuur; *Sterenborg* de Vriendschap, naar Noorwegen; den 16den *Barghoorn* vr. Trientje, naar Emden.

TERMUNTERZIJL, 16 Sept. Binnengekomen den 8sten kapit. *de Jonge* Bougina en *Dik* de 4 Gezusters, beide van Noorwegen; den 10den *Held* vr. Catharina, van Norderneij. — Vertrokken den 10den *Douwes* Venus, naar Norden; *Kreutzman* Margaretha, naar Leer; den 12den *de Vries* vr. Anna, naar Norderneij. — Zeilklaar den 12den *Dik* de 4 Gezusters, naar de Oostzee; den 13den *Ugen* Anna Siberdina, naar Noorwegen; *Held* vr. Catharina, naar Norderneij; den 14den *de Jonge* Bougina en *Hut* Jantina Margaretha, beide naar Noorwegen.

Lijst der Nederlandsche Schepen welke de Sond gepasseerd zijn.

9 Sept. Lukens, Sieke van der West (Pekela), v. Amsterd. n. de Oostz.
Mulder, Jantina Gezina (Veendam), v. Amsterd. n. de Oostz.
Bekkering, Catharina (Wildervank), v. Rotterd. n. Dantzig.
Schuur, Agatha (Pekela), van Schiedam naar de Oostzee.
Harding, Alida (Pekela), van Brussel naar Lubeck.
Sprik, Alida (Winschoten), van Amsterdam n. Petersburg.
10 —— Tiktak, Jantina Fennechina (Pekela), v. Rotterd. n. de Oostz.
Klein, Antje (Hoogezand), van Amsterdam naar Stettin.
Potjewijd, Eppien (Pekela), van Schiedam naar de Oostzee.
Doewes, Harmonie (Veendam), van Bergen n. Petersburg.
de Boer, Gezina (Veendam), van Riga naar de Zaan.
Kwakenbrug, Wilmina (Veendam), v. Bergen n. Petersburg.
Hoveling, Avontuur (Veendam), van Stavanger naar Riga.
Nieboer jr., Elisabeth (Pekela), v. Koppenhage n. Holbeck.
Hazewinkel, de Onderneming (Wilderv.), v. Dantz. n. Bergen.
Nieboer senr., de vrouw Margrietha (Pekela), van Petersb. naar Amsterdam.
Wold, Meena Sijgiena (Farmsum), v. Dantzig n. Amsterd.
Bosker, Ida Jacoba (Zuidbroek), v. Dantzig n. Amsterdam.
11 —— Bontekoe, Jacobina (Sappemeer), v. Dantzig n. Amsterdam.
van Peer, Aukjen (Wildervank), v. Rotterdam n. Dantzig.
Smit, Morgenster (Veendam), van Riga naar de Maas.

De Wind: den 9den September N.W.; den 10den W.N.W. en Z.W.; den 11den Z.W.

ELSENEUR. 11 September 1849.

BROODZETTING, ENZ.

MAANDAG, 17 September 1849, GEENE VERANDERING.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 14 *September*.

TARWE.	N. GERST.	N.Zw.Voer 42 ℔ *f* 2,10
Jarige 72 ℔ *f* 7,25	Winter 52 ℔ *f* 2,60	» 44 » - 2,20
Oml. 1848 68 » » 6,00	» 54 » » 2,85	
» 70 » » 6.50	» 56 » » 3,15	BOONEN.
Old. „ 66 » » 5,00	Zomer 55 » » 2,75	Paardeb. *f* 4,50,60
» „ 68 » » 5,50	» 57 » » 2,95	
» „ 70 » » 6,00	Knobbe 60 » » 3,05	ZADEN, ENZ.
ROGGE.	» 62 » » 3,35	Gr.Gort p. m. *f* 5,25,50
O. Inlands. 66 ℔ *f* 3,45	HAVER.	Par. 100N.℔ *f* 8 a *f* 11
» 68 » » 3,75	N. Dikke 44 ℔ *f* 2,35	
» 70 » » 4,05	» 46 » » 2,60	Koolz. *f* 9,50 tot *f* 11,25
N. 68 » » 3,70	» 48 » » 2,80	Zomerz. *f* 7,50 *f* 10
N. BOEKWEIT.	» 50 » » 3,00	Boterz. *f* 8,50 *f* 9,00
Gr.Zand 62 ℔ *f* 3,35	» 52 » » 3,20	G. Mostz. *f* 5,50 *f* 8
» 64 » » 3 65	O.Bl. Voer 38 » » 1,90	Raapolie p. v. *f* 39
» 66 » » 3,95	» 40 » » 2,00	Boter $\frac{1}{4}$ T. 1e s. *f* $19\frac{1}{2}$ a *f* 20
Zw. Zand 64 » » 3,55	» 42 » » 2,10	Dito dito 2e s. *f* 18
Veen » »	N.Zw.Voer 40 » » 2,00	Dito dito 3e s *f* 17

Tarwe bijna zonder handel. — Rogge als voren te plaatsen. — Boekweit ruim prijshoudend. — Gerst weinig aan en aan pelderijen wel te verkoopen. — Haver 10 a 15 cents lager te plaatsen. — Boonen traag afgaande. — Gort slap. — Koolzaad met geringen handel. — Zomerzaad goed prijshoudend. — Geel Mosterdzaad als voren.

AMSTERDAM, 14 *September*. Tarwe tot vorige prijzen aan cons. In entr.: 129 ℔ Rijn *f* 225. In cons.: 129 ℔ b. Poolsche *f* 286, *f* 290; 119, 120 ℔ Vries. *f* 190, *f* 192; 123 ℔ Groninger *f* 188. — Rogge prijsh; 124 ℔ nieuwe Geld. zakmaat *f* 134; 121 ℔ jar. Munst. *f* 130; 124 ℔ Holst. *f* 133; 117 ℔ Petersb. *f* 124 bij gerijf. — Gerst: 110 ℔ ger. Deens. *f* 110. — Haver zonder handel. — Boekweit zonder verandering; 121 ℔ n. Nijkerk *f* 148. — Nog verkocht van Tarwe 126 ℔ Bandholmer *f* 200; 131 ℔ o. Bovenl. *f* 249; en van Rogge bij partij: 116, 117 ℔ Peterb. *f* 122, *f* 124; 125 ℔ Pruis. *f* 148.

Koolzaad prijsh., verkocht: Noord-Holl. 58 p. vl.; Brielsch 63 p. vl.; Vriesch 50, 54 p. vl.; Belgisch 58 p. vl.; op 9 vat in Sept. $64\frac{1}{2}$ p. vl.; Oct 65 p. vl.; April 68 p. vl. — Lijnzaad in een doen, met meer handel; 112 ℔ Koningsb. *f* 235; 110, 111 ℔ Archang. *f* 240, *f* 245; 108 ℔ Egypt. *f* 255; in veiling, 105, 109, 112 ℔ Nerva *f* 7, *f* 7,75, *f* 8,25 per mud. — Raapolie dadelijk en op levering van het najaar niet williger. Lijnolie weder hooger. Raapolie op 6/w. *f* 40,75; Vlieg. *f* 39,75; Oct. *f* 39,75 a *f* 39,50; Nov. *f* 39,75; Dec. *f* 39,75 a *f* 40 a *f* 39,75; Mei *f* 40,50 a *f* 40,25 a 50. — Lijnolie op 6/w. *f* 31,25; Vlieg. *f* 30,25 a *f* 30; Oct. *f* 30 a *f* 29,75; Nov., Dec., Maart, April en Mei *f* 30,25 a *f* 30. — Hennepolie op 6/w. *f* 39,50; Vlieg. *f* 38,50.

LONDEN, 12 *Sept.* In geen der graan-artikelen was heden eenige verandering, daar alleen ter voorziening in de consumtie werd gekocht; de notering moet beschouwd worden nominaal dezelfde te zijn als ll. Maandag.

LONDEN, 14 *September*. Hetgeen van Inl. Tarwe ter markt was, werd tot nagenoeg de prijzen van ll. Maandag opgeruimd; vreemde was niet sterk gevraagd, doch niet lager dan in het begin der week. Gerst bedong de vorige notering. Haver bedong in enkele gevallen iets meer geld voor puike partijen. Boonen en Erwten zonder verandering.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 15 *September*.

NEDERL., Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $54\frac{5}{8}$, $54\frac{11}{16}$, $54\frac{5}{8}$; Dito Cert. 3 pCt. $64\frac{1}{8}$, $64\frac{1}{2}$, $64\frac{1}{4}$; Dito dito 4 pCt. $85\frac{1}{4}$, $85\frac{1}{2}$, $85\frac{3}{8}$; O. I. Leening 4 pCt. $84\frac{1}{8}$, $84\frac{1}{4}$; Amortisat.-Synd. $3\frac{1}{2}$ pCt. $84\frac{3}{8}$, $84\frac{1}{2}$; Aand. Rijnspoorw. $4\frac{1}{2}$ pCt. 85. — BELGIE $2\frac{1}{2}$ pCt. $46\frac{7}{8}$; Dito bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. $47\frac{1}{16}$, $47\frac{1}{8}$. — SPANJE, L. bij *Ardoin* van 85 £ 5 pCt. $11\frac{11}{16}$; Dito Dito van 510 £ 5 pCt. $11\frac{5}{8}$; Dito 3 pCt. 36; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. $27\frac{3}{8}$, $27\frac{11}{16}$; Coup. *Ardoins* $8\frac{3}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. $29\frac{5}{8}$; Dito dito 4 pCt. $31\frac{1}{8}$, $31\frac{3}{16}$. — RUSLAND, Oblig. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. $104\frac{1}{2}$, $104\frac{5}{8}$; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. $104\frac{3}{8}$; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. $93\frac{1}{4}$, $93\frac{1}{2}$. — POLEN, Cert. 4 pCt. 76. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 85, $85\frac{1}{8}$, Dito $2\frac{1}{2}$ pCt. $44\frac{11}{16}$, $44\frac{5}{8}$; Oostenr. N. Metall. 5 pCt. $87\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$; Weenerb. bij *Goll en comp.* 5 pCt. $91\frac{1}{2}$; Bank-Act. 1400; N. Loten van 250 fl. 312, 314; Amerik. Bank-Actien $3\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$; Frans. Oblig. 3 pCts. $52\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$; Louis. bij Hope 5 pCt. 95; Braz. 5 pCt. $88\frac{1}{2}$, Dito 1843 5 pCt. $86\frac{1}{4}$; N. Mex. 5 pCt. $27\frac{1}{2}$; Peru 4 pCt. $52\frac{3}{8}$; Gren. $1\frac{1}{4}$ pCt. 17; Handelm. kontant 163.

Bij vrij levendigen omzet in Integralen en 4 pCts. waren heden onze binnenl. fondsen wederom iets aangenamer.

De meeste buitenl. effekten waren bij trage affaire iets gunstiger gestemd.

Peru Uitg. v. 100 £ $16\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$; Dito Onbep. St. $16\frac{5}{8}$.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$, Prolong. $2\frac{1}{2}$, Disconto $2\frac{1}{2}$ pCt.

Laatste Prijzen te vijf uur: Integr. $2\frac{1}{2}$ pCt. $54\frac{11}{16}$; Ard. à 510 £ $11\frac{11}{16}$; Binnenl. 3 pCt. $27\frac{3}{8}$ a $\frac{7}{16}$; Metall. 5 pCt. 85 a $\frac{1}{8}$; Dito $2\frac{1}{2}$ pCts. $44\frac{11}{16}$ a $\frac{3}{4}$.

AMSTERDAM, 16 September. EFFEKTEN-SOCIETEIT te $4\frac{1}{2}$ uur.

Integralen $54\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$. Sp. Binnenl. 3 pCts. $27\frac{3}{8}$, $\frac{9}{16}$. Portug. 4 pCts. $31\frac{5}{16}$, $\frac{1}{4}$. Metalliek $2\frac{1}{2}$ pCts. $44\frac{3}{4}$. Fransche Oblig. 3 pCts. $52\frac{3}{4}$.

Zonder dat de handel eenige bijzondere levendigheid vertoonde, was de stemming over het algemeen iets aangenamer.

ADVERTENTIEN.

Stadgenooten!

Eene vreeselijke ziekte heeft onder ons gewoed, vreeselijk door hare onbekendheid, vreeselijk door hare gevolgen, en nog, ofschoon zij in hevigheid veel is verminderd, is zij niet geheel geweken.

Velen onzer hebben door haar smartelijke verliezen te betreuren; maar terwijl zij zonder onderscheid van stand of jaren hare offers velde, scheen zij bij voorkeur te woeden onder de arbeidende klasse; menig huisvader, die in de behoeften van zijn gezin voorzag, werd ten grave gedragen; menig nijvere jongeling, de steun zijner grijze ouders of jongere broeders en zusters, werd aan hen ontrukt; menig man verloor zijne zorgende echtgenoote en bleef alleen belast met de zorg voor een dikwerf talrijk kroost; een groot aantal kinderen betreurt sedert kort het verlies van beide ouders; vele dezer ongelukkige ouders, weduwen en weezen hebben hulp en steun bij de Armbesturen moeten zoeken, een steun, dien zij tot dusverre hadden kunnen ontberen; en de Armbesturen, hoezeer nog meest allen gebukt onder eenen meerderen of minderen schuldenlast, — het gevolg van de rampen van vorige jaren — hebben, overtuigd van de noodzakelijkheid en onontbeerlijkheid dier ondersteuning, dezelve niet mogen weigeren, ofschoon zij alle niet in staat zijn, die ondersteuning eenigermate naar de behoefte te regelen.

Krachtig zijn zij gedurende het heerschen der ziekte ondersteund door de maatregelen, door het Stedelijk Bestuur en de Commissie voor Cholera-kranken genomen; menige belangrijke uitgave, vele moeitevolle bezigheden zijn daardoor van hen afgewend, maar tallooze buitengewone uitgaven hebben zij meest alle moeten doen, waarin noch door de Stedelijke Regering, noch door de Commissie voor Cholera-kranken konde worden voorzien; tijdelijk zijn zij daartoe geholpen door de milde gaven, die hun meest alle in hunne gewone Kollekten zijn toegevloeid, maar thans, nu de werkkring der Commissie voor Cholera-kranken ten einde loopt, zal op de Armbesturen de zorg voor al de achtergeblevene behoeftige betrekkingen van aan de Cholera overledene personen, voor zoo vele tot armoede gebragte huisgezinnen, voor vele herstellenden dubbel zwaar drukken, en die zorg is niet *tijdelijk*, het is eene voortdurende zorg, waarvan zij slechts door langzame verbetering in de omstandigheden der behoeftigen, door een lang tijdsverloop zullen kunnen worden ontheven.

De ARMBESTUREN der NEDERDUITSCHE HERVORMDE, ROOMSCH-CATHOLIJKE, LUTHERSCHE, DOOPSGEZINDE, ISRAELIETISCHE en WAALSCHE GEMEENTEN hebben daarom besloten, met toestemming der Stedelijke Regering en in overleg met de Commissie voor Cholera-kranken, op DONDERDAG, den 20sten September, gezamenlijk eene **BUITENGEWONE INZAMELING** te doen, waarvan de opbrengst zal strekken, om de vijf eerstgenoemde Armbesturen zooveel mogelijk in staat te stellen, den vreeselijken nood, door de Cholera veroorzaakt, te lenigen, terwijl het aandeel van het laatstgemelde Armbestuur, hetwelk zonder buitengewone bijdragen in staat is zijne Armen te verzorgen, onder de vijf eerstgenoemden zal worden verdeeld.

Stadgenooten! zij achten het overbodig, na al de blijken van milddadigheid, die Gijlieden gedurende de ziekte reeds hebt gegeven, vele woorden te bezigen, om Ulieder mededoogen met de ongelukkigen, die uit de opbrengst der Kollekte zullen worden ondersteund, op te wekken; zij vertrouwen, dat Gijlieden het begonnen werk van barmhartigheid niet onvoltooid zult laten, maar de weldaden, den Cholera-lijders bewezen, ook tot hunne hulpbehoevende weduwen en weezen zult uitstrekken.

W. DE SITTER, *Archidiaken der Nederd. Herv. Gem.*
C. RIKKERS, *Boekhouder der R.-C. Diakenie.*
J. A. EBERWEIN, *Boekhouder der Luth. Diakenie.*
K. MESDAG, *Boekhouder der Doopsgezinde Diakenie.*
U. S OPPENHEIM, *Parnas-Thesaur. der Israël. Gem.*
U. W. F. VAN PANHUIJS, *Advokaat-Diaken der Waalsche Gemeente.*

*** VERGADERING der LEDEN van het GENOOTSCHAP *TER BEVORDERING VAN NIJVERHEID*, gevestigd te *ONDERDENDAM*, op DONDERDAG, den 27sten September 1849, des middags te 3 uur, in het ZIJLVESTERHUIS te *Onderdendam*.

Mr. A. J. VAN ROIJEN.
De Secretaris:

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

*** BORGER, 9 September 1849. Bevallen van eene DOCHTER C. J. MULDER—KOPPIUS.
Eenige kennisgeving.

*** Heden avond bevallen van eenen ZOON ANNE HELENE CATHARINE WISCHERS, innig geliefde Echtgenoote van
JOH. M. VAN SAASEN.
GRONINGEN, 14 September 1849.

*** WINSCHOTEN, 15 September 1849. Heden beviel zeer voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON A. VAN DIJK, geliefde Echtgenoot van
U. TEN CATE.

*** STIENS, 15 September 1849. Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER H. TIJMSTRA, Echtgenoote van
J. A. RIJKENS,
Med. Chir. et Art. Obst. Dr.
Familie en Vrienden gelieven deze als eene bijzondere kennisgeving aan te merken.

*** LEEUWARDEN, 16 September 1849. Heden beviel van eenen *ZOON* de Hoog Welgeboren Vrouwe A. M. C. VAN PANHUIJS, geb. ALBERDA VAN EKENSTEIN.

*** Heden beviel van eene welgeschapen DOCHTER G. TONKENS, geliefde Echtgenoote van
K. BEUKEMA.
GRONINGEN, 17 September 1849.

*** Den 12den September 1849 zijn te HETEREN getrouwd:
R. BENNINK JANSSONIUS
en
W. J. H. CREMER.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:
J. M. DOORENBOS, H.z.,
Predikant te *Schingen c. a.*,
en
M. HAITZEMA DE JONGE.
DORKWERD, 13 September 1849.

*** Op den 7den September 1849 zijn binnen *Utrecht*, na eene ongesteldheid van weinige uren, overleden, onze Behuwd-Moeder, Mejufvrouw de Wedw. J. C. BLOTKAMP, geb. BILJARD, en onze Behuwd-Broeder, de Heer J. H. BLOTKAMP, in leven *Makelaar*, Weduwnaar, nalatende drie minderjarige Kinderen.
GRONINGEN, 17 September 1849.
H. JOXXIS, *Prosector.*
A. J. JOXXIS—SIJPKENS.
Eenige kennisgeving.

*** Dezen morgen is aan verval van krachten, in den ouderdom van 90½ jaar, ten eeuwigen leven ontslapen, tot innig leedwezen zijner Vrienden en Bekenden, onze waardige Broeder en Vriend, de Weleerwaarde Heer PAULUS METTEVIER, vroeger *Predikant bij de Hervormde Christelijke Gemeente te Niezijl in Groningen en van 1809 tot 1827 dienstdoend en sedert rustend Herder en Leeraar bij dezelfde Gemeente alhier*.
VENLO, 7 September 1849.
J. H. BROUWER, *Predt.*
L. WOLTHERS,
Exec.-Testam.

*** Heden avond overleed, na eene slepende ziekte, mijne hartelijk geliefde Dochter JOHANNA ALBARDA, in den nog jeugdigen leeftijd van negentien jaren.
B. ALBARDA.
LEEUWARDEN, 12 September 1849.

*** Heden werd ik in zwaren rouw gedompeld, door het onverwacht overlijden van mijne dierbare Echtgenoot RIEMKE SIERTS DALLINGA.

Zij bezweek, ten gevolge eener kortstondige, doch hevige ziekte, in den ouderdom van ruim vijfenveertig jaren, waarvan ik bijna twintig jaren in een gelukkigen Echt met haar vereenigd mogt leven.

Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te merken.
ZUIDBROEK, 14 September 1849.
H. T. WAALKENS.

*** Moest ik voor ruim een jaar mijne dierbare Gade missen, thans treft mij wederom een gevoelige slag, door het afsterven van de jongste mijner drie Kinderen, GEESIEN, nog geen 15 jaren oud. — Hoe smartelijk mij dit verlies ook treft, ik zal nogtans den Heere zwijgen, die genomen heeft, wat hij gaf.
MEEDEN, 15 September 1849.
H. L. BOUWMAN.
Eenige kennisgeving.

*** Het heeft den almagtigen God behaagd, mijn' geliefden Echtgenoot, den Heer WILLEM BROCADES, *Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, oud lid der Geneeskundige Commissie van de Provincie Drenthe, en Apotheker en Chemist alhier*, door den dood mij te ontnemen.

Eene borstkwaal, welke echter in de laatste 14 dagen schielijk is toegenomen, deed hem heden in den vroegen morgen, circa 3 uur, in den ouderdom van bijna 71 jaren bezwijken.

Mijne Kinderen en ik verliezen in hem eenen getrouwen, zorgdragenden Vader en Echtgenoot.
MEPPEL, 11 September 1849.
REESJE DE JONGE,
Wedw. W. BROCADES.

P.S. De **AFFAIRE** zal op denzelfden voet en dezelfde Firma voortgezet worden.

Goedkoope Lectuur.

De ondergeteekende herinnert mits deze aan zijne geachte Stadgenooten, dat men zich in zijne **LEESBIBLIOTHEEK** kan abonneren tegen *f* **1—00** per drie maanden; welk abonnement ten allen tijde kan worden aangevangen. — Afzonderlijke BOEKDEELEN kan men erlangen tegen 7½ cent per week. De CATALOGUS is te bekomen à 25 cent.

S. C. VAN DER SLEESEN,
in de Oosterstraat, nabij de Markt.

BOEK- EN KUNST-VERKOOP.

Den 3den October dezes jaars en de volgende dagen zal te *LEER* in *Oostfriesland* verkocht worden de schoone **BOEKERIJ** van wijlen den Heer Med. Doct. **FRIEDRICH BODE**, welke Boekerij nabij de **6000 BANDEN** bevat. In dezelve vindt men onder anderen eene schoone verzameling van OUDERE en NIEUWERE, zeldzame en kostbare **BIJBELS**, BIJBELWERKEN en THEOLOGICA, vele zeldzame FRISICA, waaronder MANUSCRIPTEN, verder HOOGDUITSCHE KLASSIEKE AUTEUREN in de beste uitgaven, en overigens de HOOFDWERKEN uit alle VAKKEN van WETENSCHAP, KUNST en SMAAK. In het bijzonder maak ik opmerkzaam op de KOSTBARE **PLAATWERKEN**, PLATEN, KAARTEN, LYTHOGRAPHIEN en op eene verzameling van 80 **SCHILDERSTUKKEN**. Catalogussen zullen door den Boekhandel te bekomen zijn.

BINGUM, bij *Leer*, September 1849.
GERDES.

Allen, die iets te VORDEREN hebben van — of VERSCHULDIGD zijn aan **ROELOF H. HOUTUIN**, in leven *Bakker en Kuiper*, gewoond hebbende en overleden te *Schouwerzijl*, worden verzocht, daarvan vóór of op den eersten October 1849 Opgave te doen bij W. MIEDENDORP, te *Groningen*, of bij A. RIJSKAMP, te *Wehe*; — terwijl Betalingen moeten geschieden aan den eerstgenoemde, te *Groningen*, als daartoe ten vollen gemagtigd.

LANDVERHUIZING.

De TRANSPORT over *BREMEN* naar **AMERIKA** is thans *zoo laag in prijs*, dat wij den LANDVERHUIZERS dezelve als de *allergoedkoopste* kunnen rekommanderen, en verzoeken zich wegens het nadere aan ons te wenden.

C. RUDOLF VAN DER MEER, te *Groningen.*
A. WEITS, te *Delfzijl.*
H. A. L. BLEY, te *Emden.*
H. WIEMANN, te *Leer.*

RIJN- EN IJSSEL-STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ.

ZOMERDIENSTEN.

Van *KAMPEN* op *AMSTERDAM* (behalve Zaturdags), **DAGELIJKS**, 's namiddags te 1½ uur.

Van *AMSTERDAM* op *KAMPEN* (behalve Zondags), **DAGELIJKS**, 's morgens te 6 uur.

De **DILIGENCE** van *Groningen* over *Zwolle* naar *Kampen*, in correspondentie met de **STOOMBOOT** van *Kampen* op *Amsterdam*, vertrekt DAGELIJKS, des avonds te 11 uur, van het Logement *de Nieuwe Munster*, bij C. A. FRIGGE; — de Reizigers komen vroegtijdig genoeg te *Amsterdam* aan, om met den laatsten spoortrein naar *Haarlem*, *Leiden*, *'s Gravenhage* en *Rotterdam* te kunnen vertrekken. — Voorts loopt deze dienst direct door naar *Deventer*, *Arnhem* en *Nijmegen*, en komt te *Arnhem* aan vóór het vertrek van den DERDEN TREIN.

ZWOLSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Van den 1sten April 1849 tot den 1sten October: Van *ZWOLLE*, *HASSELT* en *ZWARTSLUIS*, Zondag, Dingsdag, Donderdag, des morgens te *zeven* uur. Van *AMSTERDAM*, Maandag, Woensdag, Vrijdag, des morgens te *elf* uur.

Correspondeerende op de Hollandsche- en Rijn-Spoortreinen op *Alkmaar*, en per Diligencedienst op *Meppel*, vertrekkende des morgens te half zeven bij *W. Massier*, aldaar.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG, den 4den October 1849, des avonds te 7 uur, ten Huize van de Erven J. EEKHOFF, Tz., aan de Groote Markt aldaar, publiek worden verkocht:

I. Eene GROOTE **SCHEEPSTIMMERWERF**, met ruime SCHUUR, BEHUIZING en verdere ANNEXEN, **HET HOOFD** genoemd, geteekend P 242 V, staande en gelegen buiten het Kleine Poortje te *Groningen*, wordende door P. LUGTHART bewoond en gebruikt.

II. Eene BEHUIZING met OPENE PLAATS en TUIN er achter, get. X 191 Y, staande en gelegen Noordzijde op de Nieuwstad te *Groningen*, door wijlen D. BUDDE bewoond geweest.

III. Eene HALVE TREKSCHUIT, geteekend no. 5, varende van *Groningen* op *Stroobos vice versa*, met het aandeel in de BARGE en verdere ANNEXEN.

Alles om te aanvaarden den 1sten November 1849. Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag van 2—5 uur.

HOUTVEILING,

in de *Altena*, bij *Groningen*, op DONDERDAG, den 20sten September, des voormiddags te elf uur, onder werkelijke HOUTKOOPERS, van RIGASCHE en NOORDSCHE VUREN en GREENEN **BALKEN**, benevens **JUFFERS**, **KOLDERS**, **EIKEN STOLPEN**, **DEELEN**, enz.

D. VAN HOUTEN.

DONDERDAG, DEN 20sten SEPTEMBER E.K.,

des morgens te 11 uur, zal er, ten Huize van den Heer H. VAN DER LAAN, aan de Groote Markt, publiek worden verkocht: nieuwe **ENKELE** en **DUBBELE JAGTGEWEREN**, PISTOLEN, SABELS, MODELDEGENS, eigen gemaakte PAARDENSTANGEN, HALFSLETENE GEWEREN en hetgeen verder zal worden gepresenteerd, nagelaten door de GEBRS. THONUS.

Heden en Morgen te bezien, des morgens van 11—2 uur.

FIRMA **Steen & Comp.**

*** PUBLIEKE VERKOOP op ZATURDAG, den 22sten SEPTEMBER 1849, des middags te 12 uur, ten Huize van de Erven TIDDENS, van ongeveer 55½ Last EENIGZINS BESCHADIGDE- en ongeveer 40 Mudden ERG BESCHADIGDE **ROGGE**, van *Memel* aangebragt, per *CATHARINA*, Kapit. I. J. VALOM, liggende op het PAKHUIS *DE GROOTE SLEUTEL* alhier.

VERKOOP VAN EENE ZEEPZIEDERIJ C. A. te DOCKUM.

De Notarissen **G. POSTHUMA** en Mr. **A. VAN SLOOTEN**, te *Dockum*, zullen, door het Ministerie van eerstgemelde, op WOENSDAGEN, den 26sten September 1849, in het Logement *de Posthoorn*, te *Dockum*, provisioneel, en den 10den October e.k., in de Herberg *Benthem*, aldaar, finaal, telkens des avonds te 7 uur, tegen genot van Strijk- en Verhooggeld presenteren te verkoopen, door verandering van Affaire:

I. Eene in volle werking zijnde wélbeklante **ZEEPZIEDERIJ**, genoemd *DE HOOP*, met ZEEPKETEL, LOOGMACHINE en LOOGBAKKEN, PAKHUIS, waarin drie groote OLIEBAKKEN, KNECHTSWONING en verder TOE- en AANBEHOOREN, alles in eenen besten staat, staande en gelegen te *Dockum*.

II. Eene fraaije **HEEREN BEHUIZING**, voorzien van onderscheidene VERTREKKEN, met TUIN en verder AANBEHOOREN, staande en gelegen nabij het voorige perceel, te *Dockum*.

Alles zoo en in diervoege, als thans bij den Eigenaar, den Heer R. HAVERSCHMIDT, is in gebruik.

Te aanvaarden: het 1ste perceel dadelijk na de finale Toewijzing, en het 2de perceel den 12den Mei e.k. of vroeger.

De LOSSE GEREEDSCHAPPEN en voorhanden GOEDEREN bij het 1ste perceel moeten door den Kooper op taxatie worden overgenomen.

Intusschen **UIT DE HAND TE KOOP**; te bevragen bij den Eigenaar.

BOELDAG.

op DONDERDAG, den 27sten September 1849, des namiddags te één uur, zullen, aan de Plaats *Welgelegen*, te *Kleinemeer*, op 6 maanden Krediet, publiek verkocht worden: 2 **PAARDEN**, waaronder een mak bereden CHAISPAARD, oud 9 jaren, 12 stuks HORENVEE, 1 vet VARKEN, 3 BOERENWAGENS, 4 WIPKARREN, ENZ., benevens eene sterke en zware DRAAI, liggende over het *Trips-Compagniester diep*, bij de Plaats *Welgelegen*.

Mr. C. HARTMAN BUSMANN,
Notaris.

*** Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**, Notaris te *Sappemeer*, zal, in het GEMEENTEHUIS te *Sappemeer*, publiek te koop presenteren:

I. *Op DONDERDAG, den 18den October 1849, des avonds te 5 uur*: Drie **BEHUIZINGEN** met **TUINEN EN LANDERIJEN**, zamen groot 32 Bunders, behoorende tot de Plaats *Welgelegen*, te *Kleinemeer*, en eene **BOERENPLAATS**, staande te *Harkstede*, groot 32 B., 55 R., 85 E., met plus minus 2500 EIKENBOOMEN-TELLINGS en ANDER HOUT. — De Behuizingen te aanvaarden den 1sten Mei 1850, en de Landerijen dezen Herfst, wanneer ze van de Vruchten ontbloot zijn.

II. *Op VRIJDAG, den 19den October 1849, des avonds te 5 uur:*

1) **400** zware **EIKENBOOMEN**, extra lang van Stam en zwaar van Top, staande op de Plaats *Welgelegen* en op de Laan naar *'t Kleinemeer*, in 12 perceelen, invoege afgedeeld zijn, om te Kappen vóór den 1sten Maart 1850.

2) Ongeveer 1205 zware en ligtere **EIKENBOOMEN**, staande op de Plaats te *Harkstede*, in 6 perceelen, invoege afgedeeld zijn, om te Kappen gedeeltelijk vóór den 1sten April 1850, 1851 en 1852. Alles behoorende tot de Nalatenschap van wijlen den Heer Mr. W. C. STAR LICHTENVOORT, te *Kleinemeer*. — Dagelijks te bezien; breeder bij Aanslagbiljetten omschreven, en waarvan de Voorwaarden ten Verkoop van af heden ter lezing liggen ten Huize van Verkoop en ten Kantore van
Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

De tegen den **28sten** SEPTEMBER 1849 geannonceerde VERKOOPING der **BEHUIZING**, **PEL-** en **KORENMOLEN** en **GROND** te *Bafl̄o*, toebehoorende aan JAN J. PLOEG en Vrouw, *ZAL GEEN VOORTGANG HEBBEN.*

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

TE HUUR,

op primo NOVEMBER of vroeger: eene nieuw vertimmerde, tot velerhande Affaires geschikte **BEHUIZING**, staande buiten het Kleine Poortje te *Groningen*. Te bevragen bij D. BOLT, buiten de Steentilpoort.

TE HUUR,

tegen November: eene ruime **BOVENWONING** met vrijen OPGANG, Zuidkant Damsterdiep. Te bevragen bij den DRUKKER DEZER.

A. TEUTEBERG,

Mr. Kleermaker en Winkelier

in HEEREN MANUFAKTUREN, te *Groningen*, berigt bij deze, dat, daar gedurende dezen tijd, door omstandigheden, de Werkzaamheden niet zoo druk geweest zijn, bij hem verscheidene **KLEEDINGSTUKKEN** gereed gemaakt zijn, om de Werklieden werk te verschaffen, welke tegen eenen billijken prijs UITVERKOCHT kunnen en zullen worden. Ook zijn er verscheidene **NIEUWIGHEDEN** ontvangen, alles tegen *kontant* berekend, waarmede hij zich ten vriendelijksten aanbeveelt.

NB. Ook kunnen er nog een paar goede **WERKLIEDEN** VAST WERK bekomen.

OESTERBERIGT.

OESTERS

De ondergeteekende maakt bekend, dat bij hem te verkrijgen zijn versche **TEXELSCHE OESTERS**, en dat hij dezelve even als in het vorige jaar DRIE KEER in de WEEK versch uit zee aankrijgt; ook zijn dezelve goed om te verzenden.

H. KOMDEUR,
in de Harderingestraat.

WORDT TE KOOP GEVRAAGD:

eene ligte **CHAIS** met LINNEN KAP. Adres bij den Boekhandelaar M. GAASBEEK, in de N. Ebbingestraat, met opgave van prijs.

WORDT TE KOOP GEVRAAGD:

Een goede **GLADMANGEL**. Adres in de Poelestraat, letter C no. 17 rood.

Bij **W. KEULEN**, aan de Kruidgracht, zijn te bekomen beste **KASDRUIVEN**.

Er WORDT VERLANGD, 4 uren buiten de Steentilpoort, een **HUISONDERWIJZER**, in de HOLLANDSCHE, FRANSCHE en HOOGDUITSCHE TALEN, alsmede in het REKENEN en SCHRIJVEN, van de Gereformeerde Godsdienst. KOST en INWONING vrij. Gadingmakenden vervoegen zich met *franco Brieven*, onder letter U, aan het BUREAU dezer COURANT, met opgave van het verlangde SALARIS.

Eene **JUFVROUW** wordt verlangd, tot het geven van ONDERRIGT in het NAAIJEN en in HANDWERKEN; alsmede tot VERZORGING van KINDEREN, bij eene Familie, in de nabijheid van *Groningen*.

Nadere informatie, op SCHRIFTELIJKE AANVRAAG, adres S. L., bij den Boekhandelaar RÖMELINGH, DE JONGE, Heerestraat.

Een ongehuwde **BLAAUWVERWERSKNECHT**, zijn WERK in alle kleuren wel verstaande en van goede GETUIGSCHRIFTEN voorzien (liefst van de Doopsgezinde- of Gereformeerde Godsdienst), WERK verlangende, vervoege zich, in persoon of met vrachtvrije Brieven, bij H. J. VERWER, Blaauwverwer te *Gorredijk* (Prov. *Vriesland*).

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.